

ET

EUROOPA
KONTROLLIKODA

2014

ELi auditi lühikokkuvõte

Euroopa Kontrollikoja 2014. aasta
aastaruannete tutvustus

EUROOPA KONTROLLIKODA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel +352 4398-1

E-post: eca-info@eca.europa.eu
Internet: <http://eca.europa.eu>

Twitter: @EUAuditorsECA
YouTube: EUAuditorsECA
Facebook: European Court of Auditors

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab internetist Euroopa serverist (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2015

Trükis	ISBN 978-92-872-2926-7	doi:10.2865/120153	QJ-04-15-619-ET-C
PDF	ISBN 978-92-872-2919-9	doi:10.2865/430249	QJ-04-15-619-ET-N
EPUB	ISBN 978-92-872-2955-7	doi:10.2865/1484	QJ-04-15-619-ET-E

© Euroopa Liit, 2015

Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud.

Järgneva foto kasutamiseks või reprodutseerimiseks tuleb taotleda luba otse autoriõiguste valdajalt:

© Euroopa Liit, 2015 / allikas: Euroopa Komisjoni audiovisuaalmeedia teenistus / foto: Nikolay Doychinov, lk 21 paremal.

Järgnevate fotode reprodutseerimine on lubatud, juhul kui on märgitud autoriõiguste valdaja, allikas ja fotograafide nimed (kui need on märgitud):

© Euroopa Liit, 2015 / allikas: Euroopa Komisjoni audiovisuaalmeedia teenistus / fotod: Etienne Ansotte, lk 18; Cristof Echard, lk 22; Nikolay Doychinov, lk 33; KC Ortiz, lk 40; Georges Boulougouris, lk 42.

© Euroopa Liit, 2015 / allikas: Euroopa Parlamendi audiovisuaalmeedia teenistus / foto: Andreas Hillergren, lk 38

© Euroopa Liit, 2015 / allikas: Euroopa Kontrollikoda, lk 2, lk 4, lk 24, lk 36, lk 47.

© Euroopa Liit, 2014 / allikas: Euroopa Komisjoni audiovisuaalmeedia teenistus / fotod: Raigo Pajula, lk 17; Patricia De Melo Moreira, lk 26;

© Euroopa Liit, 2013 / allikas: Euroopa Komisjoni audiovisuaalmeedia teenistus / fotod: Jonathan Nackstrand, lk 29; Daniel Reinhardt, lk 31;

© Euroopa Liit, 2012 / allikas: Euroopa Komisjoni audiovisuaalmeedia teenistus / fotod: Robin Utrecht, lk 11; Rodger Bosch, lk 15; Jennifer Jacquemart, lk 32;

© Euroopa Liit, 2011 / allikas: Euroopa Komisjoni audiovisuaalmeedia teenistus / foto: Etienne Ansotte, lk 21 vasakul.

Printed in Luxembourg

2014

ELi auditi lühikokkuvõte

**Euroopa Kontrollikoja 2014. aasta
aastaruannete tutvustus**

Käesolevas dokumendis „2014. aasta ELi auditi lühikokkuvõte“ esitatakse kontrollikoja poolt 2014. aasta ELi eelarve täitmise ja Euroopa Arengufondide kohta koostatud aastaaruannete kokkuvõte koos selgitustega.

Kontrollikoda annab aruannetes kindlust ELi rahaliste vahendite kasutamise kohta aruandeaastal, osutades valdkondadele, kus ELi vahendite väärkasutuse oht oli kõige suurem. Kontrollikoda analüüsib ka vigade tekkimise põhjuseid ja annab soovitusi finantsjuhtimise parandamiseks. Kontrollikoja peamine eesmärk on aidata Euroopa Parlamendil ja nõukogul ELi eelarve täitmisele heakskiidu andmise protsessis ELi finantsjuhtimist kontrollida.

Eelarveaasta 2014 oli ELi programmitöö perioodi 2014–2020 esimene aasta. Enamik ELi 2014. aasta kulutustest oli aga kavandatud aastatel 2007–2013. Seetõttu on ootuspärane, et kontrollikoja aruandes osutatud finantsjuhtimisalased probleemid sarnanevad varasemate aastate omadele.

Paljude aastate vältel on kontrollikoda leidnud ELi kulutustes püsivalt kõrge veamäära. Kontrollikoda rõhutab, et olemasoleva teabe parema kasutamise ning parandusmeetmete täiel määral rakendamisega saaks veelgi vähendada vigu ja nõuda suuremas mahus tagasi eeskirjadevastaselt kasutatud vahendeid.

Loomulikult peab EL alati püüdma saavutada juba olemasolevate vahenditega paremaid tulemusi. Kontrollikoda on seisukohal, et käesoleval programmitöö perioodil tuleks ELi vahendite kasutamisel rohkem rõhku panna tulemuslikkusele.

Samuti peaksid ELi poliitikakujundajad liidu tulevaste kulutuste ja investeeringute jaoks välja töötama täiesti uue lähenemisviisi. ELi finantsplaneerimise programmi eelseisev vahehindamine kujutab endast võimalust analüüsida, kuidas vigu kõige paremini vähendada ja ELi eelarve üldist tulemuslikkust parandada.

Samal ajal märgib kontrollikoda, et nii komisjon kui ka liikmesriigid peavad kiiresti võtma meetmeid ELi vahendite kasutamise ajakavast olulise mahajäämise vähendamiseks. Mõnes liikmesriigis moodustab veel kasutamata ELi vahendite kogumaht olulise osa liikmesriigi valitsuse iga-aastasest kulutusest.

Kui ELi institutsioonid ja liikmesriigid tahavad täielikult kasutada ELi vahendite kogu potentsiaali Euroopa tulevikku investeerimisel, vajatakse kooskõlastatud meetmeid eelarve mõjususe parandamiseks. ELi vahendite potentsiaali suurendamiseks Euroopa tulevikku investeerimisel peab vähendama vigade arvu, taotletud summad kiiremini välja maksma, investeerima liidu eesmarke järgivatesse projektidesse ning mõõtma tehtud investeeringute tasuvust, et tagada nende abil loodav lisaväärtus.

Kodanikel on õigus teada, kuidas investeeringute tegemine edeneb ja milline on nende tulemuslikkus. Kontrollikoda on võtnud endale tähtsa rolli tagada ELi vahendite asjakohane investeerimine ja hea tulemuslikkus, hoiatada vahendeid ohustavate ohtude eest ning anda nõu nende tulemuslikkuse suurendamise alal.

Kontrollikoja president
Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Lk

04 Üldtulemused

04 **Kõige olulisemad leiud ja sõnumid**

06 **Mida me auditeerisime**

08 **Mida me leidsime**

08 ELi raamatupidamise aastaaruanne annab finantsseisundist õige ja õiglase ülevaate

08 Hinnanguline veamäär ületab endiselt 2% suurust olulisuse piirmäära

15 Kõige enam on vigadest mõjutatud kulude hüvitamiseks kasutatud vahendid

17 Parandusmeetmed on hinnangulist veamäära oluliselt vähendanud

18 Komisjon saaks riski- ja parandusmeetmete mõju hindamist veelgi parandada

19 Programmitöö perioodi 2007–2013 potentsiaalsete nõuete ja maksete suur maht

20 Tulemustealane aruandlus on endiselt nõrk

24 Tulu- ja kuluvaldkondade täpsem ülevaade

25 **Tulud**

27 **Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks**

30 **Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus**

34 **Loodusvarad**

39 **Globaalne Euroopa**

41 **Haldus**

43 **Euroopa Arengufondid (EAFid)**

45 Selgitav taustteave

45 **Auditi lähenemisviisi lühiülevaade**

47 **Euroopa Kontrollikoda ja tema töö**

Kõige olulisemad leiud ja sõnumid

2014. aasta kinnitava avalduse kokkuvõte

Euroopa Kontrollikoda esitab **märkusteta arvamuse** Euroopa Liidu **2014. aasta raamatupidamise aastaaruande** usaldusvärsuse kohta.

2014. aasta **tulud** tervikuna on **seaduslikud ja korrektsed**.

2014. aasta **maksed** on olulisel määral vigadest mõjutatud. Seetõttu esitab kontrollikoda maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta **vastupidise arvamuse**.

Kinnitav avaldus on täismahus esitatud 2014. aasta aastaaruande 1. peatükis.

- ELi 2014. aasta raamatupidamise aastaaruanne on õigesti koostatud, vastab rahvusvahelistele standarditele ning annab finantsseisundist **õige ja õiglase ülevaate**. Seetõttu esitas kontrollikoda raamatupidamise aastaaruande usaldusvärsuse kohta taas positiivse arvamuse. Maksete korrektsuse kohta esitas kontrollikoda aga vastupidise arvamuse.
- 2014. aasta maksete **hinnanguline veamäär**, millega mõõdetakse eeskirjade eiramise taset, on 4,4%, mis on sarnane 2013. aasta omale (4,5%) ja ületab endiselt 2% suurust olulisuse piirmäära.
- Kontrollikoda leidis koostöös liikmesriikidega täidetavas eelarves ning komisjoni poolt otse täidetavas eelarves **sama hinnangulise veamäära** – 4,6%. Kõige suuremad veamäärad leiti majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse valdkonnas (5,7%) ning valdkonnas „Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks“ (5,6%). Kõige väiksem oli hinnanguline veamäär halduskulude valdkonnas (0,5%).
- Kululiikide ja veamäärade vahel valitseb selge seos. **Kulude hüvitamisel põhinevate toetuskavade** (EL hüvitab toetusesaajate esitatud väljamaksetaotluste alusel toetuskõlblike tegevuste rahastamiskõlblikud kulud) veamäär (5,5%) on poole suurem kui toetusõigustel põhinevatel kavadel (2,7%); viimaste puhul ei hüvitata mitte kulusid, vaid maksed tehakse teatud tingimuste täitmise korral.
- Liikmesriikide ja komisjoni võetud **parandusmeetmed** aitasid kaasa hinnangulise veamäära vähendamisele. Ilma nendeta oleks kontrollikoja üldine hinnanguline veamäär olnud 5,5%. Komisjon saaks riski- ja parandusmeetmete mõju hindamist veelgi parandada.
- Kui komisjon, liikmesriikide ametkonnad ja sõltumatud audiitorid oleksid kasutanud kogu nende käsutuses olevat teavet, oleksid nad võinud **ära hoida või avastada ja parandada** märkimisväärse osa vigadest enne nende tegemist.
- **Käesoleval või järgnevatel aastatel maksmisele kuuluvate summade maht** on jätkuvalt suur. On hädavajalik, et komisjon võtaks meetmeid selle jätkuva probleemi lahendamiseks. Mõnes liikmesriigis moodustab kasutamata vahendite kogumaht olulise osa valitsuse kogukulutustest.
- ELi kümneaastase strateegia „**Euroopa 2020**“periood ning seitsmeaastased eelarvetsükliid (2007–2013 ja 2014–2020) ei ole ühtlustatud. Liikmesriigid ei pööra strateegia „**Euroopa 2020**“ saavutustele partnerluslepingutes ja programmides küllaldaselt tähelepanu. Mõlemad probleemid piiravad komisjoni võimet teha järelevalvet ning anda aru **ELi eelarve tulemuslikkuse ja panuse üle** strateegia „Euroopa 2020“ eesmärkide saavutamise.
- Mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 eelseisev vahehindamine on ELi kulutuste hindamise seisukohast keskse tähtsusega. Komisjon peab nii kiiresti kui võimalik **analüüsima püsivalt kõrge veamääraga valdkondi** ning hindama võimalusi nende veamäärade vähendamiseks, keskendudes samal ajal rohkem kulutuste tulemuslikkusele.

Mida me auditeerisime

ELi eelarve

ELi kulutused on oluline vahend poliitikaeesmärkide saavutamiseks. Kontrollikoda auditeerib igal aastal ELi eelarve tulusid ja kulusid ning esitab oma arvamuse selle kohta, millisel määral on raamatupidamise aastaaruanded usaldusväärsed ning tulu- ja kulutehingud vastavad kohaldatavatele eeskirjadele ja määrustele.

ELi 2014. aasta eelarve maht oli **142,5 miljardit** eurot ehk 285 eurot iga kodaniku kohta. See moodustab **peaaegu kaks protsenti kõigi ELi liikmesriikide valitsemissektori kogukuludest.**

Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad ELi eelarve aastapõhiselt vastu seitsmeaastase finantsraamistiku kontekstis. Eelarve nõuetekohase täitmise eest vastutab peamiselt komisjon. Ligikaudu 76% eelarvest **täidetakse koostöös liikmesriikidega** – selle raames maksavad liikmesriigid ise vahendid välja ja haldavad kulutusi kooskõlas ELi õigusaktidega (nii täidetakse eelarvet nt majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse valdkonnas ning loodusvarade kulutuste puhul).

Kust on rahalised vahendid pärit?

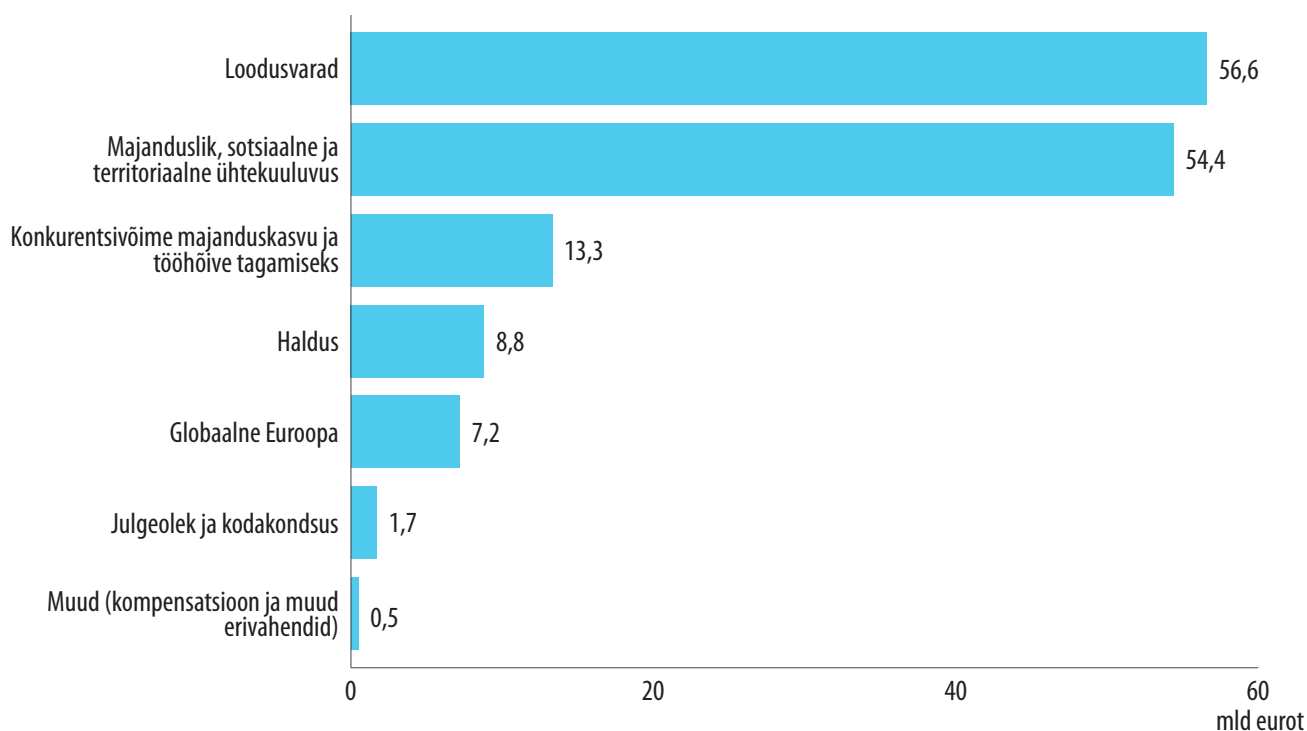
ELi eelarvet rahastatakse erinevatest vahenditest. Suurim osa neist põhineb liikmesriikide kogurahvatulul (94,9 miljardit eurot). Muud allikad on liikmesriikides kogutud käibemaksul põhinevate omavahendite osamaksed (17,7 miljardit eurot) ning tolli- ja põllumajandusmaksud (16,4 miljardit eurot).

Milleks raha kasutatakse?

ELi aastaelarvest rahastatakse paljusid eri valdkondi (vt **1. diagramm**). Maksetega toetatakse näiteks põllumajandust ning maaelu ja linnade arengut, transpordi infrastruktuuri projekte, teadusuuringuid, töötute koolitamist, ELiga ühineda soovivaid riike ning naaber- ja arengumaadele antavat abi.

1. diagramm

ELi 2014. aasta kogukulutused (142,5 miljardit eurot)

ELi kulutused tehakse peamiselt kahte liiki kavade raames, millest mõlemat iseloomustavad teatud liiki riskid:

- **toetusõigustel põhinevad kavad**, millest tehtavad maksed sõltuvad teatud tingimuste täitmisest – nt üliõpilaste ja teadlaste stipendiumid (konkurentsivõime kulutused), põllumajandustootjatele makstavad otsetoetused (loodusvarade valdkond), otsene eelarvetoetus („Gloaalne Euroopa”) ning palgad ja pensionid (halduskulud);
- **kulude hüvitamisel põhinevad toetuskavad**, mille raames hüvitab EL toetuskõlblike tegevuste rahastamis-kõlblikud kulud. Sellised kavad hõlmavad näiteks teadusuuringute projekte (konkurentsivõime kulutused), regionaal- ja maaelu arengu investeerimiskavu (üheteuuluvuse ja loodusvarade kulutused), koolituskavu (üheteuuluvus) ning arenguabi projekte („Gloaalne Euroopa”).

Mida me leidsime

ELi raamatupidamise aastaaruanne annab finantsseisundist õige ja õiglase ülevaate

ELi 2014. aasta raamatupidamise aastaaruanne on õigesti koostatud, vastab rahvusvahelistele avaliku sektori raamatupidamisstandarditele ning annab õige ja õiglase ülevaate ELi aasta finantstulemustest ning liidu varadest ja kohustustest aasta lõpu seisuga. Seetõttu esitab kontrollikoda ELi raamatupidamise aastaaruande usaldusväarsuse kohta märkuseta auditiarvamuse (nagu ka varasematel aastatel alates 2007. aastast).

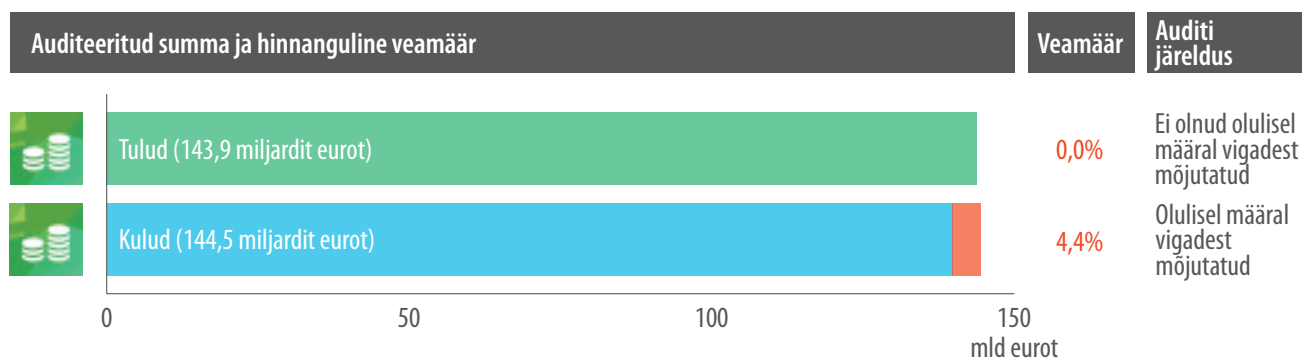
Hinnanguline veamäär ületab endiselt 2% suurust olulisuse piirmäära

Kontrollikoja audititöö põhielement on kogu ELi eelarvet hõlmavate **tehingute valimite testimine**, et anda erapooletu ja põhjalik hinnang selle kohta, millisel määral on tulud ja kuluvaldkonnad vigadest mõjutatud.

2014. aasta tulemused on kokkuvõtlikult esitatud **2. diagrammil**. Täiendava teabe saamiseks kontrollikoja auditi lähenemisviisi ja hinnangulise veamäära kohta vt lk 45 ja 46.

2. diagramm

ELi 2014. aasta eelarve kui terviku tehingute testimise tulemused

Hinnanguline veamäär põhineb kontrollikoja testitud statistilises valimis leitud kvantifitseeritavatel vigadel.

2014. aasta kohta järeltab kontrollikoda, et **tulud ei olnud olulisel määral vigadest mõjutatud**.

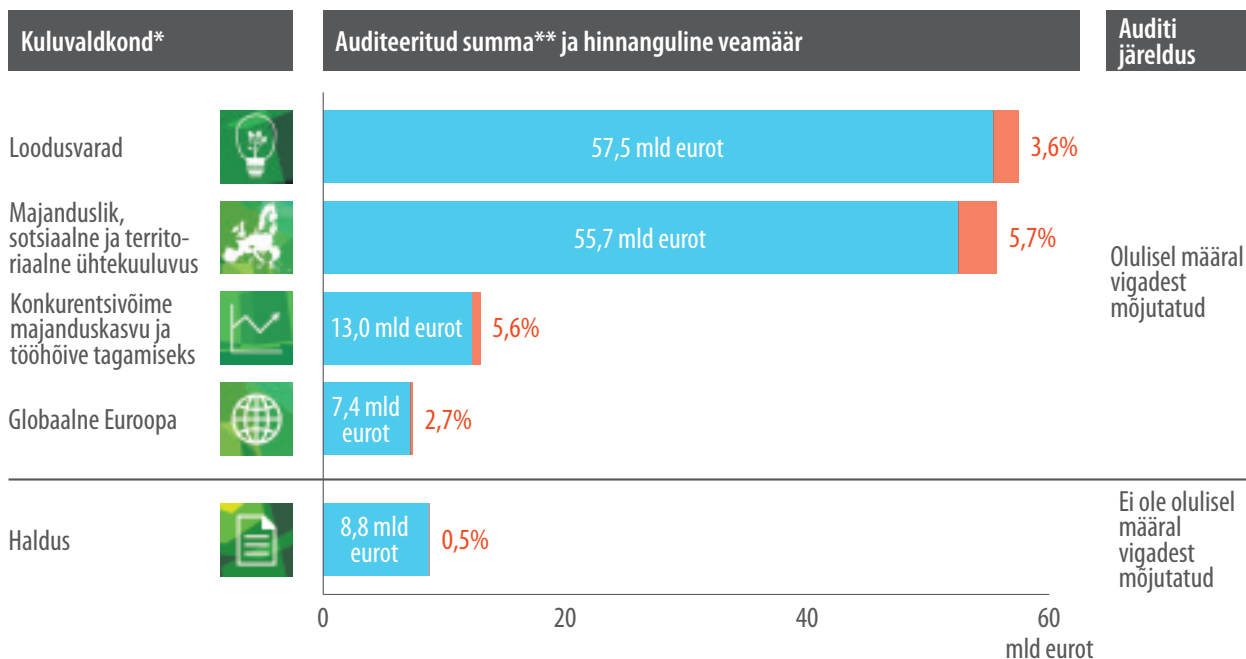
Kulude eelarve kui terviku **hinnanguline veamäär on 4,4%**, mistõttu esitatakse vastupidine arvamus kulude korrigeerimise kohta (mõistet „korrektsus“ selgitatakse lk 46).

Testimisega saadakse tulemused ka iga kuluvaldkonna kohta (**3. diagramm**).

Lisateave tulude ja iga kuluvaldkonna tulemuste kohta on esitatud lehekülgedel 25–44 ning 2014. aasta aastaaruande vastavates peatükkides.

3. diagramm

ELi kuluvaldkondade tehingute testimise 2014. aasta tulemused

% Hinnanguline veamäär põhineb kontrollikoja testitud statistilises valimis leitud kvantifitseeritavatel vigadel. Kontrollikoda kasutab valimi moodustamiseks ja veamäära hindamiseks statistilisi tehnikaid (vt 2014. aasta aastaaruande 1. peatüki lisa 1.1).

* Kontrollikoda ei esita eraldi hinnangut mitmeaastase finantsraamistiku rubriigi nr 3 (julgeolek ja kodakondsus), nr 6 (hüvitised) ega muude kulutuste kohta (väljaspool mitmeaastast finantsraamistikku 2014–2020 asuvad poliitikavahendid – nt hädaabireserv, Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond, Euroopa Liidu Solidaarsusfond ning paindlikkusinstrument). Loetletud valdkondades tehtud audititööd võetakse aga arvesse 2014. aasta kulutuste kohta esitatava kontrollikoja üldise järelduse koostamisel.

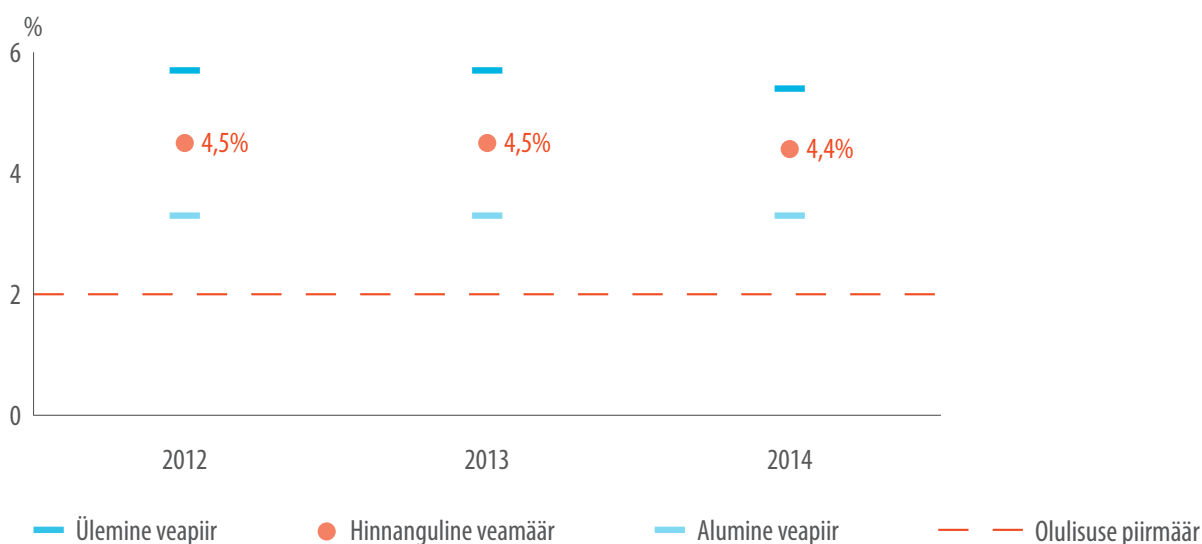
** 1. ja 3. diagrammi arvude erinevused tulenevad asjaolust, et kontrollikoda auditeerib maksetehinguid pärast seda, kui kulud on kantud, kirjendatud ja heaks kiidetud. Ettemakseid auditeeritakse alles pärast seda, kui vahendite saajad tõendavad nende nõuetekohast kasutamist ning makse on tasaarvestatud või muutub sissenõutavaks.

Audititulemuste analüüs

2014. aasta maksete hinnanguline veamäär, millega mõõdetakse tehingutes leitud eeskirjade eiramise taset, on 4,4%, mis on sarnane 2013. ja 2012. aasta näitajatele (mõlemal aastal 4,5%). Hinnanguline veamäär ületab endiselt 2% suurust olulisuse piirmäära. (vt 4. diagramm).

4. diagramm

ELi eelarve kui terviku hinnanguline veamäär (2012–2014)

Märkused:

Kontrollikoda kasutab veamäära hindamiseks standardseid statistilisi tehnikaid. Kontrollikojal on 95% suurune kindlus, et andmekogumi veamäär jääb alumise ja ülemise veapiiri vahemikku (lisateave on esitatud 2014. aasta aastaaruande 1. peatüki lisas 1.1).

Aastate 2012 ja 2013 hinnangulisi veamäärasid on kohandatud võtmaks arvesse tõsiste riigihankevigade kvantifitseerimiseks kasutatavat kontrollikoja uut lähenemisviisi.

Kontrollikoja auditi lähenemisviisi ajakohastamine: mõju 2013. ja 2012. aasta tulemustele

2013. ja 2012. aasta aastaaruannetes esitas kontrollikoda ELi eelarve kui terviku hinnanguliseks veamääraks vastavalt 4,7% ja 4,8%. 2014. aasta aastaaruandes esitatud 2013. ja 2012. aasta võrreldavad hinnangulised veamäärad on vastavalt 0,2 ja 0,3 protsendipunkti võrra väiksemad, kuna kontrollikoda ajakohastas **riigihanke-eeskirjade tõsiste rikkumiste kvantifitseerimist**. Eelkõige hakkas kontrollikoda lepingute muutmisega seotud vigade arvutamisel kasutama proportsionaalsuse põhimõtet. Kohandamine ei mõjutanud kummagi aasta kohta tehtud järeldusi ega kontrollikoja üldiste tähelepanekute sisu. Veamäär on endiselt selgelt oluline.

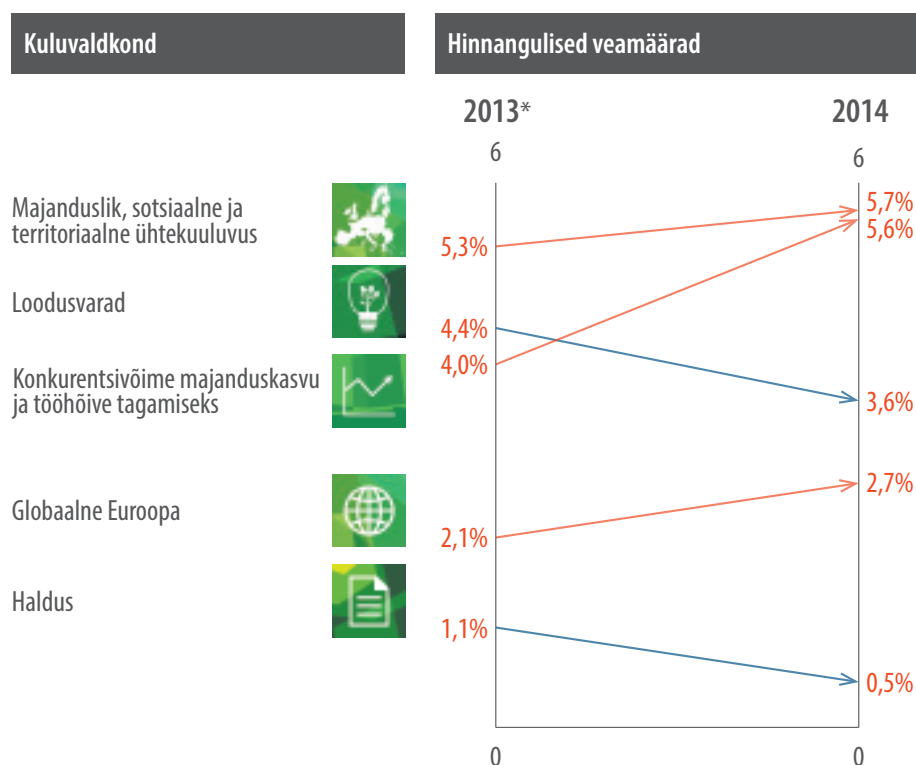
Vead, raiskamine ja pettus

Kontrollikoja hinnanguline veamäär ei mõõda pettuste hulka, ebatõhusust ega raiskamist. Tegu on hinnanguga selle kohta, kui suurt summat ei oleks tohtinud välja maksta, kuna seda ei kasutatud kooskõlas asjaomaste õigusnormidega. Tavaliselt on vigade puhul tegu rahastamiskõlbmatute kulude hüvitamise või hanke-eeskirjade ebakorrekse rakendamisega.

Pettus on tahtlik tegevus kasu saamise eesmärgil. Kontrollikoda edastab oma töö käigus leitud kahtlustatavad pettusejuhtumid **OLAF**ile (Euroopa Pettustevastane Amet), kes viib vastavalt vajadusele koostöös liikmesriikide ametkondadega läbi juurdluse ja võtab järelmeetmeid. 2014. aasta auditi käigus hindas kontrollikoda ligikaudu 1200 tehingu seaduslikkust ja korrektsust; nende seast leiti 22 pettusekahtlusega juhtumit (2013. aastal 14), mis edastati OLAFile. Pettusekahtluse juhtumid puudutasid kõige sagedamini rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele mittevastavate kulude deklareerimist, selle järgnesid huvide konfliktide ja muude riigihankevigade juhtumid ning subsiidiumide saamiseks vajalike tingimuste kunstlik tekitamine. Osa aasta jooksul avastatud pettusekahtlusega juhtumeid ei puuduta kinnitava avalduse koostamiseks tehtud tööd.

5. diagrammil võrreldakse hinnangulisi veamäärasid uue mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide alusel. Kokkuvõttes tasakaalustab valdkondades „Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks”, „Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus” ja „Globaalne Euroopa” mõõdetud veamäära suurenemise loodusvarade ja halduse valdkonna veamäärade märkimisväärne vähenemine.

ELi kuluvaldkondade hinnanguliste veamäärade võrdlus (2013 ja 2014)

% Hinnanguline veamäär põhineb kontrollikoja testitud valimis leitud kvantifitseeritavatel vigadel. Kontrollikoda kasutab valimi moodustamiseks ja veamäära hindamiseks statistilisi tehnikaid (vt 2014. aasta aastaaruande 1. peatüki lisa 1.1).

* 2013. aasta hinnangulisi veamäärasid on kohandatud nii, et need võimaldaksid võrdlust uue mitmeaastase finantsraamistiku rubriikidega ning põhineksid tõsiste riigihankevigade kvantifitseerimiseks kasutataval kontrollikoja uuel lähenemisviisil.

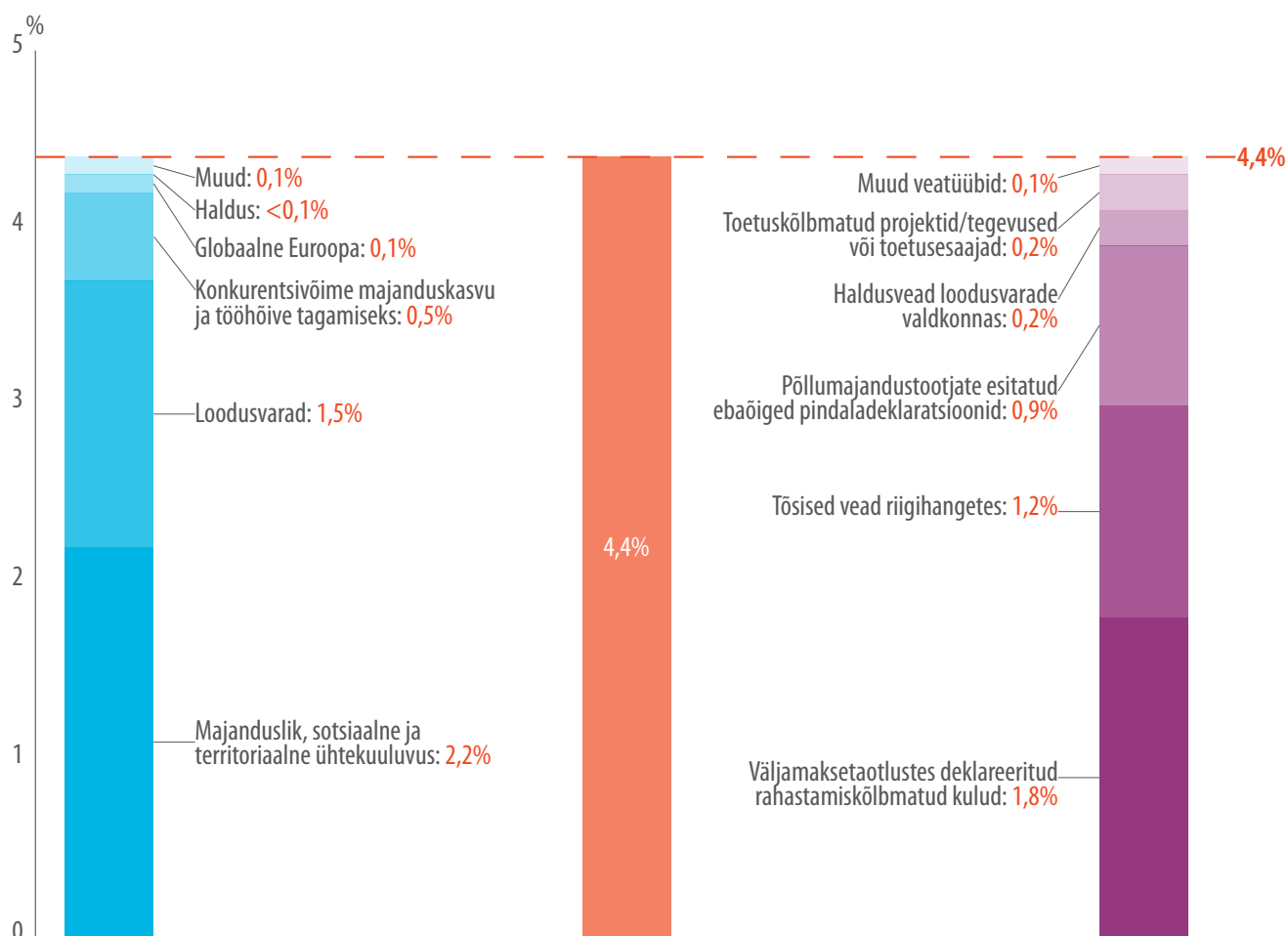
Valdkonna „Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks“ 2014. aasta hinnanguline veamäär (5,6%) on oluliselt suurem kui 2013. aasta võrreldavate kulutuste veamäär (4,0%). Suure osa kulutustest moodustab kulude hüvitamine. Leitud vead peegeldavad rahastamiskõlbatute kulude eri kategooriaid (eelkõige personalikulud, muud otsekulud ja kaudsed kulud).

Majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse valdkonna kui terviku 2014. aasta veamäär on 5,7%; regionaal- ja linnapoliitika valdkonna hinnanguline veamäär moodustab sellest 6,1% ning tööhõive ja sotsiaalpoliitika valdkonna hinnanguline veamäär 3,7%. Valdkonna kulutuste puhul on peaaegu eranditult tegu kulude hüvitamisega ning vigade peamiseks põhjusteks on riigihanke-eeskirjade tõsised rikkumised (ligikaudu pool hinnangulisest veamäärast) ja väljamaksetaotlustes esitatud rahastamiskõlbatud kulud (enam kui neljandik hinnangulisest veamäärast).

6. diagrammil analüüsib kontrollikoda eri kuluvaldkondade (mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide kaupa) osakaalu hinnangulises veemääras. *Majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse valdkond* on ELi eelarves suuruselt teine ning selle hinnanguline veemäär on kõige suurem. Valdkond moodustab ka kõige suurema osa üldisest hinnangulisest veemäärast (poole kogu veemäärast). *Loodusvarad* on ELi eelarve kõige suurem kuluvaldkond ja moodustab 2014. aasta suure hinnangulise veemäära tõttu ka märkimisväärse osa üldisest hinnangulisest veemäärast (kolmandiku kogu veemäärast).

6. diagramm

Kuluvaldkondade ja veatüüpide osakaal üldises hinnangulises veemääras (2014)

Kuluvaldkondade osakaal hinnangulises veemääras

ELi eelarve kui terviku hinnanguline veemäär

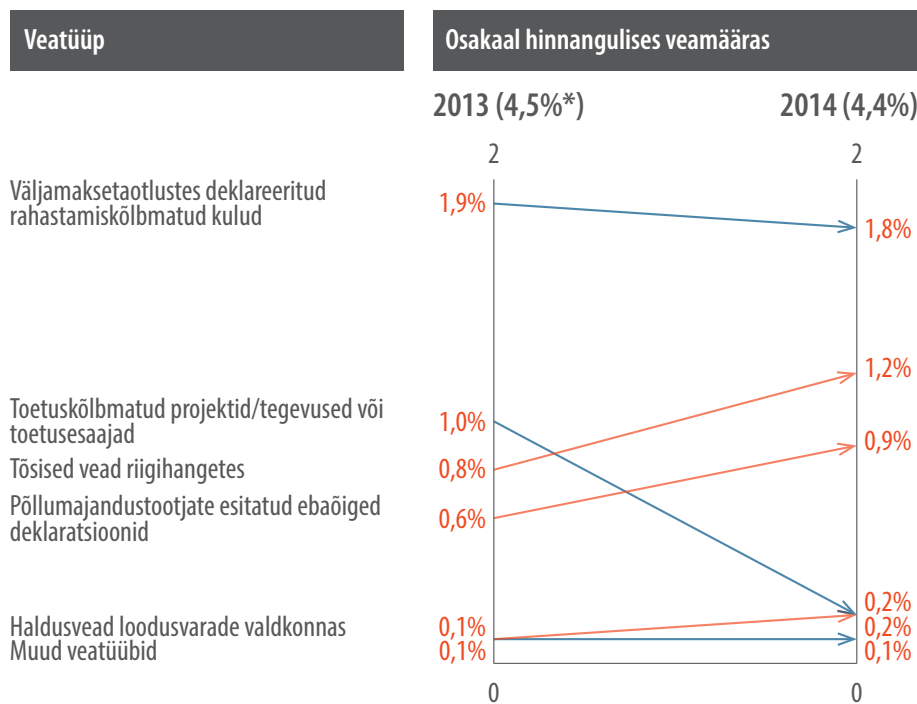
Veatüüpide osakaal hinnangulises veemääras

% Osakaal üldises hinnangulises veemääras (protsendipunktides väljendatuna).

Kõige suurema osa üldisest hinnangulisest veamäärast moodustasid endiselt kulud, mis ei vastanud ELi vahenditest rahastatavate projektide puhul nõutavatele tingimustele (*väljamaksetaotlustes esitatud rahastamiskõlbmatud kulud* moodustasid 41% üldisest hinnangulisest veamäärast). 2014. aasta hinnangulise veamäära suuruselt teise osa moodustasid *riigihangetes tehtud tõsised vead* (27% üldisest hinnangulisest veamäärast). *Toetuskõlbmatud projektid/tegevused või toetusesaajad* moodustasid 2014. aastal 2013. aastaga võrreldes üldisest hinnangulisest veamäärast märkimisväärselt väiksema osa. (vt **7. diagramm**).

7. diagramm

Veatüüpide ja nende osakaalu võrdlus üldises hinnangulisest veamäärast (2013-2014)

% Osakaal üldises hinnangulisest veamäärast (protsendipunktides väljendatuna)

* 2013. aasta hinnangulisi veamäärasid on kohandatud nii, et need võimaldaksid võrdlust ning põhineksid tõsiste riigihankevigade kvantifitseerimiseks kasutataval kontrollikoja uuel lähenemisviisil.

Tegevuskulude puhul on koostöös liikmesriikidega täidetava eelarve hinnanguline veamäär (4,6%) sama suur kui veamäär, mis leiti komisjoni juhtimisel muul viisil täidetavas tegevuseelarves (2013. aastal 3,7%).

Halduskulud ei olnud 2014. aastal olulisel määral vigadest mõjutatud (hinnanguline veamäär 0,5%) (2013. aastal 1,0%).

Käesoleva ja eelmise aasta võrdlus põhineb näitajatel, mille arvutamiseks kasutati kontrollikoja riigihankevigade kvantifitseerimise ajakohastatud lähenemisviisi (vt **selgitust** lk 10).

Kõige enam on vigadest mõjutatud kulude hüvitamiseks kasutatud vahendid

Toetusesaajatele tehtavate maksete õige arvutamine sõltub suurel määral toetusesaajate endi esitatud andmetest. Eelkõige puudutab see kulude hüvitamist.

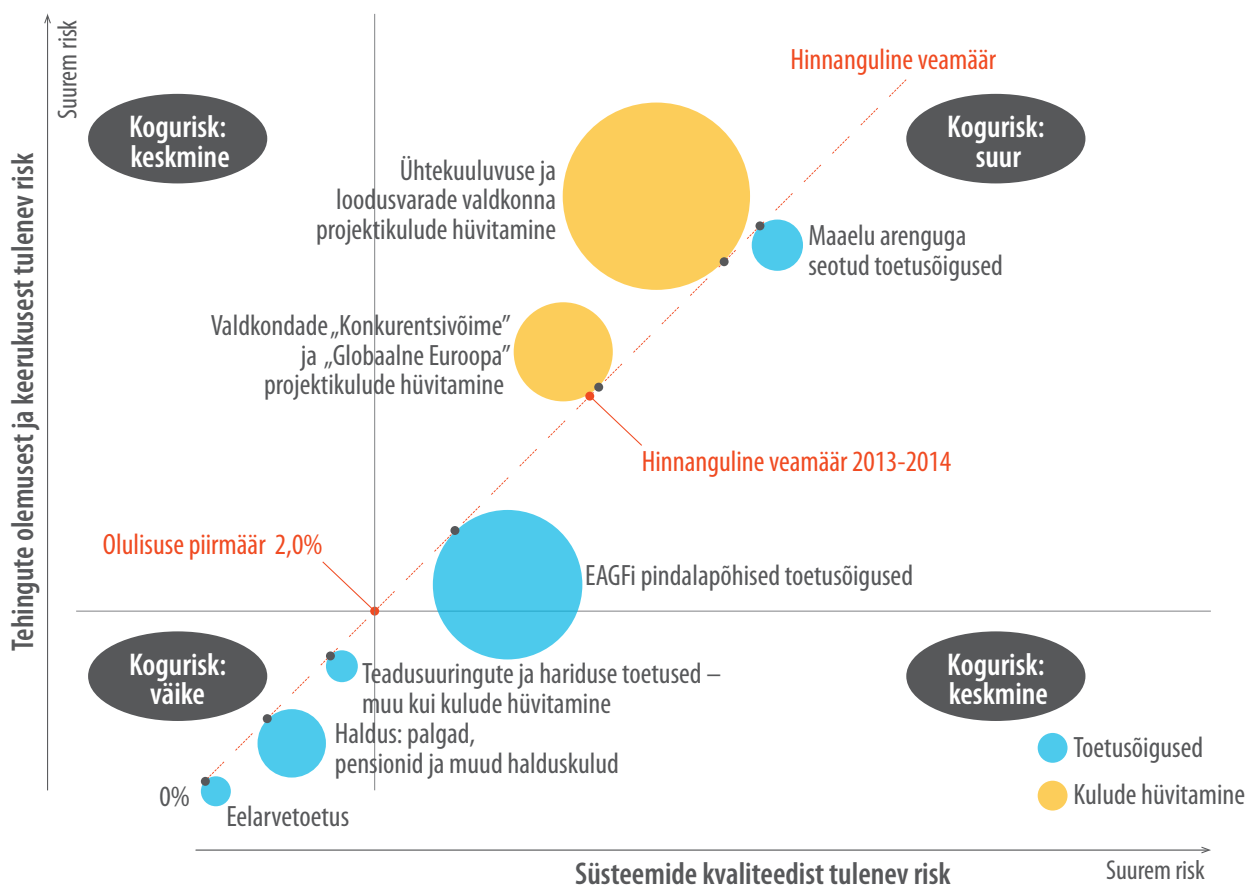
ELi kulutused toetuskavade tüüpide kaupa sisaldavad järgmist liiki vigu:

- **Kulude hüvitamiseks kasutatud vahendite** hinnanguline veamäär on 5,5% (2013. aastal 5,6%). Selles valdkonnas on tüüpilisteks vigadeks väljamaksetaotlustes esitatud rahastamiskõlbatud kulud, toetuskõlbatud projektid, tegevused ja toetusesaajad, ning hanke-eeskirjade tõsised rikkumised.
- **Toetusõigustel põhinevate kavade** hinnanguline veamäär on 2,7% (2013. aastal 3,0%); siin on tüüpilisteks vigadeks põllumajandustootjate poolne põllumajandusmaa tegelikust suuremana deklareerimine ja põllumajandustootjatele tehtavaid makseid mõjutavad haldusvead.

8. diagramm, mis põhineb kontrollikoja poolt viimasel kahel aastal testitud ELi kulutustel, näitab kontrollikoja hinnangut erinevatele riskiprofiilidele tehingute tüübi ja hinnanguliste veamäärade kaupa. Hinnang põhineb nii kutsealasel otsustusel (tehingu tüübiga seotud süsteemide ja riskide mõju hindamine) kui ka empiirilistel elementidel (hinnangulised veamäärad kaheaastase ajavahemiku vältel).

8. diagramm Tehingu liigi, riski ja hinnangulise veamäärade suhe ELi tehingutes (2013-2014)

Selgitused:

- maksed on rühmitatud vastavalt nende olemusele;
- ringide värv näitab, kas tegu on kulude hüvitamise või toetusõigustel põhinevate maksetega;
- ringide suurus peegeldab nende osakaalu kogukulutustes;
- ringide asukoht 45° joone suhtes näitab suhtelisi hinnangulisi veamäärasid;
- valdkonna „Gloaalne Euroopa” raames hüvitatud kulud hõlmavad mitme rahastajaga projekte, millel võib tegelikkuses olla toetusõigustel põhinevatele kuludele omaseid jooni, ning mille veamäärad on madalamad;
- komisjon otsustab enne makse tegemist, et saajatel on õigus eelarvetoetuseks.

Parandusmeetmed on hinnangulist veamäära oluliselt vähendanud

Liikmesriigid ja komisjon kasutavad **parandusmeetmeid** juhul, kui kulud on tehtud eeskirjade vastaselt või kui maksetes tehtud vigu ei ole varasemas etapis avastatud. Parandusmeetmete tegemine ja nende kajastamine kujutavad endast keerulisi mehhanisme. Kontrollikoda võtab arvesse selliseid parandusmeetmeid, mis võeti kas enne makse tegemist või enne kontrollikoja kontrolle. Kontrollikoda vaatab läbi parandusmeetmete elluviimise (need hõlmavad nt summade toetusesaajatelt tagasi nõudmist ja projektitasandil tehtud korrektsioone) ning kohandab vajaduse korral vigade kvantifitseerimist. Kontrollikoda võtab teadmiseks ka pärast kontrollikoja auditist teatamist võetud parandusmeetmed, ent on seisukohal, et auditist ajendatud parandusmeetmed ei ole kogu andmekogumi seisukohast esinduslikud.

Kui kontrollikoja poolt 2014. aastal auditeeritud maksete suhtes ei oleks korrektsioone kohaldatud, oleks üldine hinnanguline veamäär olnud 4,4% asemel 5,5%.

Kohati leidis kontrollikoda aga vigadest mõjutatud maksete puhul, et kui komisjon, liikmesriikide ametiasutused või sõltumatud audiitorid oleksid kasutanud kogu nende käsutuses olevat teavet, oleks neid vigu võinud vältida, avastada ja parandada enne nende tegemist.

Kontrollikoja valimis sisaldunud tehingute põhjal oleks kogu teabe kasutamise abil saanud vähendada nii koostöös liikmesriikidega kui ka komisjoni poolt otse täidetud eelarve hinnangulisi veamäärasid. Kogu olemasolevat teavet kasutades oleks näiteks saanud nii *regionaal- ja linnapoliitika valdkonna* (6,1%) kui ka *maaelu arengu, keskkonna, kliimameetmete ja kalanduse valdkonna* kulutuste veamäära (6,2%) vähendada 3,3 protsendipunkti võrra – vt leheküljed 34–38. Valdonna *„Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks“* komisjoni poolt otse täidetava eelarve hinnangulist veamäära (5,6%) oleks saanud vähendada 2,8 protsendipunkti võrra – vt leheküljed 27–29.

Komisjon saaks riski- ja parandusmeetmete mõju hindamist veelgi parandada

Kõik komisjoni peadirektoraadid koostavad aasta tegevusaruande. Komisjoni koondaruandes võetakse kokku kõigis tegevusaruannetes esitatud teave ja esitatakse avaldus, mille kohaselt võtab komisjon endale üldise poliitilise vastutuse ELi eelarve täitmise eest.

Kontrollikoda leidis, et 2014. aasta koondaruandes esitatud teave oli parem kui varasematel aastatel. Raamatupidamise aastaaruandes näidatakse nüüd, millised korrektsioonid tehti juba enne maksete kajastamist. Komisjon saaks aga esitada veelgi rohkem teavet ning tagada riski ja parandusmeetmete mõju veelgi järjekindlama ja täpsema hindamise.

Kas soovite lisateavet? Täielik teave peamiste leidude kohta on esitatud ELi eelarvet kajastava 2014. aasta aastaaruande 1. peatükis „Kinnitav avaldus ja selle aluseks olev teave“.

Kontrollikoja aastaaruanne on täies mahus avaldatud kontrollikoja veebisaidil <http://www.eca.europa.eu/et/Pages/AR2014.aspx>.

Programmitöö perioodi 2007–2013 potentsiaalsete nõuete ja maksete suur maht

Vaid ühel varasemal aastal on maksete eelarve olnud suurem kui 2014. aastal. Sarnaselt 2013. aastale oli maksete kogusumma (142,5 miljardit eurot) ligikaudu 5% suurem kui mitmeaastase finantsraamistiku algses prognoosis kavandatud (135,9 miljardit eurot). Selleks võeti vastu seitse paranduseelarvet ning aktiveeriti nn ettenägemata kulude varu – vahend, mida saab kasutada reageerimiseks ettenägematutele asjaoludele, kui muud võimalused on ammendatud.

2014. aasta tulem oli negatiivne: kohustused suurenesid varadest kiiremini.

2014. aastaks võetud kulukohustused moodustasid 76,6% olemasolevatest assigneeringutest ja jäid heakskiidetud raamidesse. See näitaja vastas uute programmide komisjonipoolse heakskiitmise tempole perioodi 2014–2020 mitmeaastase finantsraamistiku esimesel aastal.

Mis on kulukohustused ja maksed?

ELi eelarve koosneb kahest komponendist: kulukohustustest (summad, mis tuleb välja maksta selle aasta või järgnevatel aastatel jooksul) ja maksetest (jooksva aasta vahenditest tehtavad maksed). Makseid võib teha vaid kehtiva kulukohustuse olemasolul. Nõukogu ja parlament määravad mitmeaastastes finantsraamistikutes kindlaks kulukohustuste ja maksete iga-aastased ülempiirid.

Mitmeaastaste vahendite kasutamisel on ajakavast kohati oluliselt maha jäänud, mis võib osa liikmesriikide jaoks olla märkimisväärseks probleemiks.

Kontrollikoda soovib komisjonil eelarve haldamise ja finantsjuhtimise raames arvesse võtta teatud liikmesriikide piiratud suutlikkust vahendeid ära kasutada.

Mitmeaastase iseloomuga kulutuste täitmata kulukohustuste maht on endiselt väga suur. Suurem osa täitmata kulukohustustest on seotud eelmise mitmeaastase finantsraamistikuga (2007–2013). Kontrollikoda täheldas ka rahastamisvahendite ülemäära suuri rahavarusid.

Kontrollikoda soovib komisjonil kaaluda meetmeid, mis aitaksid vähendada täitmata kulukohustusi, sealhulgas kiirendada perioodi 2007–2013 programmide lõpetamist ja vähendada usaldusarvetel hoitavat raha. Samuti soovib kontrollikoda komisjonil teha pikaajalisemaid plaane (sh koostada prognoos eelarve ülemäärade, maksevadjaduste, suutlikkuspiirangute ja võimaliku kulukohustustest vabastamise mahu kohta).

Tulemustealane aruandlus on endiselt nõrk

ELi rahalisi vahendeid tuleks kasutada kooskõlas **usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetega** (säästlikkus, tõhusus ja mõjus). Tulemuslikkus hõlmab sisendeid (programmi elluviimiseks vajalikud rahalised, inim-, materiaalsed, organisatsioonilised ressursid ja regulatiivsed vahendid), väljundeid (programmi raames tehtud töö), tulemusi (programmi otsene mõju vahetule sihtrühmale või toetusesaajale) ning mõju (pikaajalised muutused ühiskonnas, mis on vähemalt osaliselt tingitud ELi tegevusest). Kontrollikoda hindab neid näitajaid regulaarselt oma tulemusaudititega.

Strateegia „Euroopa 2020” on ELi kümneaastane tööhõive ja majanduskasvu strateegia. See hõlmab nii ELi kui liikmesriikide kulutusi. Strateegia käivitati 2010. aastal, et luua tingimused arukaks, jätkusuutlikuks ja kaasavaks majanduskasvuks.

Strateegia „Euroopa 2020” keeruline järelevalve- ja aruandlusraamistik

Strateegia „Euroopa 2020” poliitiliste püüdluste aluseks on **keerukas struktuur**, mis hõlmab viit peamist eesmärki, seitset juhtalgatust ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide 11 temaatilist eesmärki. Kontrollikoda leidis aga, et need eri tasandid üksikuna või koos ei ole kavandatud muutma strateegia „Euroopa 2020” poliitilisi eesmärke kasulikeks tegevuseesmärkideks.

ELi kümneaastase strateegia „Euroopa 2020” periood ja ELi seitsmeaastane eelarvetsükkel (mitmeaastane finantsraamistik) **ei ole ühtlustatud**. Mitmeaastase finantsraamistiku aluseks olev järelevalve- ja aruandlusraamistik viidi alles perioodi 2014–2020 finantsraamistiku raames kooskõlla strateegiaga „Euroopa 2020”. Strateegia „Euroopa 2020” elluviimise esimesel poolel kehtis seega teistsuguse strateegia jaoks kavandatud mitmeaastane finantsraamistik. See piirab komisjoni võimet teha järelevalvet selle üle, mil määral aitas ELi eelarve mitmeaastase finantsraamistiku perioodil 2007–2013 kaasa strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisele.

Kontrollikoda leidis ka, et siiani on komisjoni aruandlus ELi eelarve rolli kohta strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide täitmisel olnud piiratud. Mõjusa järelevalve- ja aruandlussüsteemi mõned elemendid on juba paigas. Komisjoni statistikateenistus Eurostat avaldab statistilisi andmed nii ELi kui ka liikmesriikide tulemustest strateegia „Euroopa 2020” peamiste eesmärkide saavutamisel. Strateegia „Euroopa 2020” komisjonipoolne läbivaatamine lükati aga edasi 2016. aasta algusesse. Strateegiat „Euroopa 2020” puudutava avaliku konsultatsiooni tulemused ei anna aga mingit tagasisidet ELi programmide mõju kohta strateegia „Euroopa 2020” elluviimisel.

Kontrollikoda soovib komisjonil teha seadusandjale ettepanek ELi strateegia ja mitmeaastase finantsraamistiku paremaks ühildamiseks. See aitaks tagada ELi tulevaste strateegiate jaoks asjakohase ning mõjusa järelevalve- ja aruandluskorra.

Partnerluslepingutes ja programmides ei pöörata strateegia „Euroopa 2020” saavutustele küllaldaselt tähelepanu

Viie Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondi ühendamise potentsiaalseid eeliseid ei ole täielikult kasutatud. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide õige kasutamine on keskse tähtsusega ELi püüdlustes strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide täitmisel. Viie Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondi ühendamine ühe katuse alla ja ühe partnerluslepingu alla liikmesriigi kohta annab potentsiaalselt eeliseid ELi meetmete ühtlustamisel. Eri fondide ja seega ka eri programmide tasandil kohaldatakse aga endiselt erinevaid eeskirju.

Mis on partnerluslepingud ja programmid?

ELi ja liikmesriikide vahelised **partnerluslepingud** on Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide raamistiku keskmeks. Partnerluslepingutes antakse ülevaade iga liikmesriigi arenguvajadustest ning esitatakse iga fondi kohta kokkuvõtte iga valitud temaatilise eesmärgi jaoks kavandatud peamistest tulemustest. Partnerluslepingute alusel koostavad liikmesriigid iga fondi (või mitme fondi) kohta **programmid**, milles on määratletud asjaomase riigi või piirkonna prioriteedid.

Tulemustele keskendumist tuleks parandada, eriti partnerluslepingute puhul. Teatud edusamme on küll tehtud, ent tulemustele keskendumist tuleb veelgi parandada. Mõnes kontrollitud partnerluslepingus olid oodatavad tulemused määratletud ebamääraselt ning tihti väljendatud kvalitatiivses vormis, ilma muutuse suurusjärku täpsustamata. **Kontrollikoda soovib komisjonil teha seadusandjale ettepanek, et liikmesriigid lisaksid oma partnerluslepingutesse ja programmidesse kvantifitseeritavad tulemused, mida rahastamise abil loodetakse saavutada.**

Komisjonil on väga raske teha järelevalvet ja anda aru kõigi viie Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondi temaatiliste eesmärkide täitmise kohta ning fondide panuse kohta strateegia „Euroopa 2020” rakendamisse. Strateegia „Euroopa 2020” kõrgetasemelisi eesmärke ei teisendata süstemaatiliselt partnerluslepingute ja programmide tegevuseesmärkideks. Kahe Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondi (EAFRD ja EMKF) puhul ei nõuta õigusaktides nende struktureerimist temaatiliste eesmärkide ümber. Ühiste näitajate kasutuselevõtt iga fondi puhul on küll oluline samm, kuid kavandamises esinevad puudused mõjutavad negatiivselt ka komisjoni aruandluse kvaliteeti. **Kontrollikoja soovitusel peaksid kõik partnerluslepingud ja programmid sisaldama ühiseid tulemusnäitajaid, mis võiksid võimaluse korral olla samad kõikide fondide puhul; need peaksid olema kavandatud edusammude üle järelevalve tegemiseks kohalikul, liikmesriigi ja ELi tasandil. Komisjon peaks nende küsimuse lahendamiseks tegema seadusandjale vastavad ettepanekud.**

Kehvade tulemustega ei kaasne liikmesriikides tulemusreservist ilmajäämine. Tulemusreserv peaks olema liikmesriikidele põhiliseks stiimuliks, et jätkata tulemuslikkusele keskendumist ka pärast programmide käivitamist. Programmi tasandil võib hoida väikest osa ELi vahenditest varuks ja teha see kättesaadavaks alles siis, kui on saavutatud edu teatud eesmärkide täitmisel. Süsteemis on aga puudusi, mis nõrgestavad tulemusraamistiku toimimist näitajate kasutamise, stiimulite ja tulemustele keskendumise seisukohast. **Kontrollikoda soovib komisjonil teha seadusandjale ettepanek, mille kohaselt peaks tulemusraamistik nii palju kui võimalik põhinema ühistel tulemusnäitajatel.**

Eesmärgid peavad olema tulemuslikkusele suunatud töökultuuriga paremini kohandatud

Peadirektoarite iga-aastane tulemuslikkusalane aruandlus on paranenud. Eelkõige on seda märgata programmide tegevusaruannete, juhtimiskavade ja aasta tegevusaruannete ettevalmistamiseks koostatud suuniste vallas.

Aruandlus ei ole siiski täielikult kohandatud üleminekuks eelmiselt mitmeaastaselt finantsraamistikult uuele. Sageli ei ole võimalik kindlaks teha, millised eesmärgid ja sihtarvud säilitati eelmisest finantsraamistikust või ajakohastati ning millistest loobuti. Võrreldava teabe puudumisel on oht, et ei ole võimalik hinnata seda, kas eelmised eesmärgid ja sihtarvud saavutati.

Vähene keskendumine tulemustele ning kulutustele vastav tulu

Kontrollikoja 2014. aastal avaldatud 24 eriaruandes kajastatakse erinevaid tulemusauditi teemasid ning hinnatakse, kas ELi sekkumist hallati kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetega (säästlikkus, tõhusus ja mõjus). Kontrollikoda hindas nimetatud aruandeid ning toob välja, millises ulatuses keskenduti kontrollitud valdkondades tulemustele ning kas valiti projektid, millel on potentsiaali tuua kulutustele vastavat tulu. Allpool tuuakse mõned näited.

Näited: vähene keskendumine tulemustele

EuropeAidi käsitlevas aruandes järeltas kontrollikoda, et olemasolevad järelevalve- ja hindamissüsteemid ei andnud piisavat teavet saavutatud tulemuste kohta (eriaruanne nr 18/2014). Välispiirifondi käsitlevas eriaruandes jõudis kontrollikoda sarnasele järeldusele – vastutavad ametiasutused ei teinud järelevalvet tulemuste saavutamise üle või oli järelevalve puudulik (eriaruanne nr 15/2014).

Näide: alati ei valitud projekte, mis toovad tõenäoliselt kulutustele vastavat tulu

Kontrollikoja aruandes ELi toel rahastatud investeeringutest lennujaamade infrastruktuuri leiti näiteid projektide puudulikkusest valimisel. Vaid poolte uuritud projektide puhul oli põhjendatud vajadust ELi vahendite investeerimiseks. Lisaks oli ligi kolmandik lennujaamadest kahjumis ning valitses oht, et ilma avaliku sektori pideva rahalise toeta tuleb need lennujaamad sulgeda (eriaruanne nr 21/2014).

Tulu- ja kuluvaldkondade täpsem ülevaade

Märkus liikmesriikide nimetamise kohta näidetes:

valimikontrolli metoodikast tulenevalt ei kontrolli kontrollikoda tehinguid igas liikmesriigis, toetust saavas riigis ja/või piirkonnas igal aastal. Käesolevas dokumendis vigade kohta toodud näited illustreerivad kõige sagedamini esinevaid veatüüpe. Need ei ole aluseks, mille põhjal teha järeldusi asjaomaste liikmesriikide ning toetust saavate riikide ja/või piirkondade kohta.

Tulud

143,9 miljardit eurot

Mida me auditeerisime

Audit hõlmas ELi tulusid, mille abil liit rahastab oma eelarvet. Liikmesriikide kogurahvatulu ning liikmesriikides kogutud käibemaksu põhjal arvatud osamaksed moodustasid 2014. aasta tuludest vastavalt 66% ja 12%. Traditsioonilised omavahendid (peamiselt impordi tollimaksud ja suhkrutootmismaks, mida koguvad ELi nimel liikmesriikide ametiasutused) moodustasid 12% tuludest; ülejäänud 10% olid muud tulud.

Mida me leidsime

Kas tulud olid olulisel määral vigadest mõjutatud?

Ei

Hinnanguline veamäär:

0,0% (2013. aastal 0,0%)

ELi tulude audit

Kogurahvatulul ja käibemaksul põhinevad ELi tulud arvutatakse liikmesriikide esitatud makromajandusliku statistika ja prognooside põhjal. Kontrollikoda auditeeris alustehingute korrektsust ning audit hõlmas komisjoni süsteeme liikmesriikide esitatud andmete töötlemiseks, mitte aga andmete koostamist liikmesriikide ametiasutustes. Seetõttu hõlmab kontrollikoja auditijäreldus komisjoni mistahes vigade mõju ELi kogutuludele.

Tolli- ja suhkrumaksud puhul uurib kontrollikoda liikmesriikide esitatud tollimaksud aruannete komisjonipoolset töötlemist ja valitud liikmesriikides tehtud kontrollid, summade komisjonile laekumist ning nende raamatupidamisarvestusse kandmist.

Kontrollikoja üldine auditi tõendusmaterjal näitab, et kokkuvõttes olid süsteemid mõjusad ja testitud tehingutes vigu ei leitud.

Kontrollikoda juhib tähelepanu **kogurahvatulu andmete ajakohastamisele** 2014. aastal, millega kaasnes liikmesriikide osamaksete seninägematus suuruses kohandamine; eelkõige põhjustas selle reservatsioonide ning liikmesriikide kogurahvatulu andmete koostamise meetodite ja allikate ajakohastamine.

Reservatsiooni abil saab liikmesriigi edastatud kogurahvatulu andmete kahtlusi tekitanud osa võimalikuks parandamiseks avatuna hoida. Komisjoni kasutatavad kogurahvatulu andmete **kontrollitsükli** hõlmavad pikka ajavahe- mikku. Neist tulenevad korrigeeringud võivad oluliselt mõjutada mõne liikmesriigi osamaksete suurust.

Lisaks leidis kontrollikoda, et komisjon peab **vähendama liikmesriikide kogurahvatulu andmete koostamise meetodite ja allikate märkimisväärsete läbivaatamiste mõju**. Näiteks Küprose ja Madalmaade puhul suurenesid osamaksed nimetatud läbivaatamiste tõttu märkimisväärselt. Komisjoni poolt 2013. aastal selle riski juhtimiseks tehtud ettepanekud ei ole endiselt tulemusi andnud ning komisjon ei ole ELi ühtse läbivaatamiste poliitika kasutuselevõtuks rohkem midagi ette võtnud.

Tollimaksude alal viivad liikmesriikide tolliametid läbi kontrolle selle kohta, kas importijad järgivad tariifikorraldust ja impordinõudeid. Sarnaselt varasematele aastatele leidis kontrollikoda, et nimetatud kontrollide kvaliteet oli auditeeritud liikmesriigiti erinev. Kontrollikoda täheldas ka, et 2014. aastal avaldatud komisjoni tollikontrolli juhendi ajakohastatud versioon ei käsitle kõiki kontrollikoja poolt liikmesriikidesse tehtud auditikäikude käigus avastatud puudusi (nt seda, kuidas käsitleda teistes liikmesriikides tollivormistuse läbinud kaupu).

Mida me soovitame

Kontrollikoda soovitab komisjonil:

- võtta meetmeid, et vähendada kogurahvatulu osamaksete kontrollitsükli lõpus reservatsioonidega hõlmatud aastate arvu;
- võtta meetmeid, et vähendada liikmesriikide kogurahvatulu andmete koostamise meetodite ja allikate läbivaatamise mõju;
- parandada liikmesriikide tolliametkondadele kontrollimiseks antavaid suuniseid;
- tagada, et liikmesriikidel oleksid tolli- ja suhkrumaksude aruannete koostamiseks ning haldamiseks asjakohased süsteemid.

Kas soovite lisateavet? Täielik teave kontrollikoja auditi kohta, mis käsitleb ELi tuluseid, on esitatud ELi eelarvet kajastava 2014. aasta aastaaruande 4. peatükis.

Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks 13 miljardit eurot

Mida me auditeerisime

Kulutuste eesmärk on teaduse ja innovatsiooni edendamine, haridussüsteemide parandamine ja tööhõive suurendamine, ühtse digitaalse turu toimimise tagamine, taastuvenergeetika ja energiatõhususe edendamine, transpordisektori moderniseerimine ja ärikeskkonna parandamine (eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) jaoks).

Teadus ja innovatsioon moodustavad ligikaudu 60% kulutustest. Kulutused tehakse läbi **teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi (2007–2013)** (edaspidi „teadusuuringute seitsmes raamprogramm“) ning teadusuuringute ja innovatsiooni 2014.–2020. aasta raamprogrammi „**Horisont 2020**“. Muude oluliste rahastamisvahenditega toetatakse haridust, noorsugu ja sporti (tegevusprogramm elukestva õppe alal ning Erasmus +), transpordi infrastruktuuri rajamist (üleeuroopalise võrgu transpordiprogramm ning Euroopa ühendamise rahastu), energeetikasektori projekte (Euroopa majanduse elavdamise energeetikakava) ning Euroopa satelliitnavigatsiooniprogrammi Galileo.

Ligi 90% selle valdkonna kulutustest tehakse era- ja avaliku sektori toetusesaajatele antava toetuse vormis, mille puhul hüvitab komisjon toetusesaajate poolt projekti kuluaruannetes deklareeritud kulud.

Mida me leidsime

Kas kulud olid olulisel määral vigadest mõjutatud?

Jah

Hinnanguline veamäär:¹

5,6% (2013. aastal 4,0%)

¹ Vastab 2013. aasta hinnangulistele veamääradele, et peegeldada uue mitmeaastase finantsraamistiku rubriike.

Teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas avastas kontrollikoda teadusuuringute seitsmenda raamprogrammi auditeerimisel eelnevate aastatega sarnaseid vigu: ebakorrektselt arvutatud personalikulud; muud rahastamiskõlbmatud otsekulud (nt mittetõendatud reisi- ja seadmete kulud); rahastamiskõlbmatud kaudsed kulud, mis põhinevad vääril üldkulude määral või sisaldavad projektiga mitteseotud kulukategooriaid.

Näide: ühe VKE poolt teadusuuringute seitsmenda raamprogrammi teadus- ja innovatsiooniprojekti väljamaksetaotluses tehtud olulised vead

Kontrollikoda leidis, et 764 000 eurone väljamaksetaotlus, mille oli esitanud VKE, kes viis koos 16 partneriga ellu ühte teadusuuringute seitsmenda raamprogrammi taastuvenergiaalast projekti, oli peaaegu täies mahus rahastamiskõlbmatu. VKE omanik arvestas oma tööaega tunnihinna alusel, mis ületas oluliselt komisjoni suunistes esitatud määra. Lisaks leidis kontrollikoda, et allhankekulud ei olnud projekti raames rahastamiskõlblikud ning kasutatud ei olnud riigihankemenetlust. Deklareeritud kaudsed kulud sisaldasid ka rahastamiskõlbmatuid artikleid, mis põhinesid hinnangutel ega vastanud võrdlemisel toetusesaaja raamatupidamisdokumentidele.

Algatusel „Horisont 2020” on teadusuuringute seitsmendast raamprogrammist lihtsamad rahastamiseeskirjad ning komisjon on teinud märkimisväärseid jõupingutusi haldusmenetluste keerukuse vähendamiseks. Uue raamprogrammi mõned elemendid aga tegelikult hoopis suurendavad veariski. Näiteks püütakse algatuse „Horisont 2020” raames parema teadustegevuse ja innovatsiooni ning majanduskasvu ja töökohtade loomise edendamiseks kaasata rohkem VKEsid ja uusi tulijaid, ent nende toetusesaajate liikidega on seotud eriti palju vigu. Algatuses „Horisont 2020” võetakse ka kasutusele teatud tingimustel rakendatavad uued rahastamiskriteeriumid (nt juhul, kui teadlased saavad täiendavat tulu või siis, kui osalejad kasutavad suuremõodulist teadusinfrastruktuuri).

Kontrollikoda leidis vigu ka muude oluliste rahastamisvahendite raames hüvitatud kuludes. Leiti nii põhjendamatuid ja rahastamiskõlbmatuid kulusid kui ka riigihanke-eeskirjade eiramise juhtumeid.

Näited: vead muude programmide raames hüvitatud kuludes

Üleeuroopaline transpordivõrk

Ühe projekti puhul Rootsis sõlmis toetusesaaja IT konsultatsiooniteenuste lepingu ilma nõutud rahvusvahelist avatud hankemenetlust korraldamata. Ühe teise projekti raames deklareeris toetusesaaja rahastamiskõlbmatuid kulusid, mis puudutasid ühe allhankijaga lepingutingimuste rikkumise tõttu sõlmitud õiguslikku kokkulepet.

Euroopa majanduse elavdamise energeetikakava

Üks toetusesaaja deklareeris personalikulude arvutamisel rahastamiskõlbmatuid mitteettenähtud kulusid (ettevõtte kasumil põhinevad preemiad) ja projektiga mitteseotud kaudseid kulusid.

Kontrollikoda leidis puudusi komisjoni süsteemides ning ebajärjekindlust viisis, kuidas peadirektoraadid hindavad veariski sisaldavaid summasid ja veamäärasid.

Mida me soovitame

Kontrollikoda soovitab komisjonil:

- kasutada koos liikmesriikide ametiasutuste ja sõltumatute audiitoritega kogu olemasolevat asjakohast teavet vigade vältimiseks või nende avastamiseks ja parandamiseks enne kulude toetusesaajatele hüvitamist;
- töötada teadusuuringute seitsmenda raamprogrammi elluviimisel saadud kogemuste põhjal algatuse „Horisont 2020” jaoks välja asjakohase riskijuhtimise ja kontrollistrateegia. See peaks hõlmama nii suure riskiga toetusesaajate kui ka spetsiifiliste toetuskõlblikkustingimuste alusel deklareeritud kulude asjakohast kontrollimist;
- tagada, et tema talitused kasutaksid kaalutud keskmiste veamäärade ja neil põhinevate veariski sisaldavate summade arvutamiseks järjepidevat lähenemisviisi.

Kas soovite lisateavet? Täielik teave kontrollikoja auditi kohta, mis käsitleb ELi kulutusi valdkonnas „Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks”, on esitatud ELi eelarvet kajastava 2014. aasta aastaaruande 5. peatükis.

Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus 55,7 miljardit eurot

Mida me auditeerisime

Käesolev kuluvaldkond koosneb kahest osast: regionaal- ja linnapoliitikast, mis moodustab 80% kulutustest, ning tööhõive ja sotsiaalvaldkonnast, mille arendamiseks kasutatakse ülejäänud 20% vahenditest:

- o ELi regionaal- ja linnapoliitikat rakendatakse peamiselt läbi **Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) ja Ühtekuuluvusfondi (ÜF)**. ERFist rahastatakse infrastruktuuriprojekte, töökohtade loomist ja säilitamist, kohalikke majandusarengu algatusi ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate tegevust. ÜFist rahastatakse investeeringuid keskkonna ja transpordi infrastruktuuri;
- o tööhõive ja sotsiaalvaldkonda rahastatakse peamiselt **Euroopa Sotsiaalfondist (ESF)**. Valdkonnale eraldatud vahenditega investeeritakse inimkapitali ning toetatakse tegevust, mille eesmärk on arendada töötajate ja ettevõtete võimet kohaneda tööhõive muutunud struktuuriga, parandada juurdepääsu töökohtadele, parandada ebasoodsamas olukorras olevate isikute sotsiaalset kaasatust ning suurendada avaliku halduse ja avalike teenuste pakkumist ja nende tõhusust.

ERFile, ÜFile ja ESFile kehtivad ühised eeskirjad (erandid on sätestatud konkreetset fondi käsitlevates määrustes). Eelarvet täidab komisjon koostöös liikmesriikidega ning see hõlmab heakskiidetud kuluprogrammide raames teostatavate projektide kaasrahastamist. Kulude hüvitamise eeskirjad on sätestatud riiklikul või piirkondlikul tasandil ning võivad liikmesriigiti erineda.

Mida me leidsime

Kas kulud olid olulisel määral vigadest mõjutatud?

Regionaal- ja linnapoliitika valdkond:

Jah

Tööhõive ja sotsiaalvaldkond:

Jah

Hinnanguline veamäär¹:

Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus kokku:

5,7% (2013. aastal² 5,9%)

Sellest: Regionaal- ja linnapoliitika:

6,1% (2013. aastal² 7,0%)

Tööhõive ja sotsiaalvaldkond:

3,7% (2013. aastal 3,1%)

1 Vastab 2013. aasta hinnangulistele veamääradele, et peegeldada uue mitmeaastase finantsraamistiku rubriike.

2 2013. aasta näitajate arvutamisel kasutati auditi ajal kehtinud kontrollikoja riigihankevigade kvantifitseerimise lähenemisviisi. Arvud ei peegelda nende vigade kvantifitseerimise ajakohastatud lähenemisviisi mõju hinnangulisele veamäärale.

Tulu- ja kuluvaldkondade täpsem ülevaade

Majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse valdkonna kui terviku **peamine vigade allikas** on endiselt riigihanke-eeskirjade rikkumine (peaaegu pool hinnangulisest veamäärast). Sellele järgnevad toetusesaajate väljamaksetaotlustes esitatud rahastamiskõlbmatud kulud, riigiabi eeskirjade rikkumine ning toetuskõlbmatute projektide valimine. Vigadel on kummaski kuluvaldkonnas erinev mõju.

Kontrollikoja auditi käigus leitud hanke-eeskirjade tõsise rikkumise juhtumid hõlmavad näiteks lepingute sõlmimist või täiendavate tööde/teenuste tellimist ilma põhjendamatult hankemenetlust kasutamata, pakkujate ebaseadusliku hankemenetlusest kõrvaldamist, huvide konflikte ja diskrimineerivaid valikukriteeriume.

Näide: tööde tellimine ilma põhjendamatult hankemenetlust kasutamata

Ühe Malta ÜFi projekti juures (üleeuroopalisse teedevõrku kuuluva kiirteelõigu uuendamine ja laiendamine) pidas liikmesriigi hankija ilma hanget välja kuulutamata otse läbirääkimisi ühe ettevõttega. Selline teguviis kujutab endast ELi ja riigihanke-eeskirjade rikkumist ning lepingu eest hüvitamiseks esitatud kulud on seega rahastamiskõlbmatud. Üheks peamiseks vigade allikaks on ka rahastamiskõlbmatud kulud. Need hõlmavad näiteks rahastamiskõlblikkuse perioodi väliselt tehtud kulusid, liiga suuri palgakulusid, projektiga mitteseotud kulude deklareerimist, riiklike rahastamiskõlblikkuse eeskirjade rikkumist ja tulu, mida ei ole deklareeritud kuludest maha arvatud.

Näide: palkade ebaõige deklareerimine

Ühe Portugalis teostatud projekti puhul (noortele suunatud koolituskava) kasutas toetusesaaja õpetajate palkade arvutamiseks toetuslepingus ettenähtust erinevat meetodit. Lisaks oli õpetajate töötundide arv deklareeritust väiksem. Selle tagajärjel deklareeriti tegelikust suuremas summas tööjookulusid.

Kontrollikoja audiitorid kontrollivad ka ELi **riigiabi eeskirjade** täitmist. Ebaseaduslik riigiabi annab toetust saavatele ettevõtetele ebaausa eelise ja kahjustab seega siseturgu. ELi riigiabi eeskirjade rikkumised moodustavad mitmeaastase finantsraamistiku selle rubriigi kulutustes leitud hinnangulisest veamäärast ligikaudu viiendiku.

Märkimisväärse osa kvantifitseeritavatest vigadest mõjutatud tehingute puhul oli **liikmesriikide ametkondadel küllalt teavet**, et neid vältida, avastada ja parandada enne kulude komisjonile hüvitamiseks esitamist. Kui kogu teavet oleks kasutatud vigade parandamiseks enne kulude komisjonile hüvitamiseks esitamist, oleks majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse valdkonna hinnanguline veamäär olnud 1,6 protsendipunkti väiksem. Lisaks leidis kontrollikoda, et mitmel juhul oli vea tegijaks riiklik ametiasutus. Selliste vigade osakaal hinnangulises veamääras oli 1,7 protsendipunkti.

2013. aasta lõpu seisuga oli rahastamisvahenditest **lõppsaajatele tehtud väljamaksete keskmine määr** 47%. Rahastamisvahenditest antakse ettevõtetele ja linnaprojektidele omakapitaliinvesteeringuid, laene ja tagatise. Alates 2007. aastast on ELi liikmesriigid loonud kokku 941 rahastamisvahendit, millele on eraldatud ligikaudu 14,3 miljardit eurot. 2015. aasta aprillis pikendas komisjon enda otsusega rahastamisvahendite toetuskõlblikkuse perioodi, selmet paluda nõukogul ja parlamendil muuta asjaomasel nõukogu määruses sätestatud tähtaega. Kontrollikoja hinnangul ei vasta toetuskõlblikkuse perioodi selline muutmine õigusnormide hierarhiale.

Kulude deklareerimiseks **lihtsustatud kuluvõimalusi** (kindlasummalised või kindlamääralsed maksed) kasutanud ESFi projektides on vigade tekkimise oht väiksem kui tegelikke kulusid kasutanud projektides.

Toetusesaajad deklareerivad kantud kulud liikmesriikide ametiasutustele, kes peaksid need hüvitama „võimalikult kiiresti ja täiel määral”. Kontrollikoda leidis aga juhtumeid, kus liikmesriikides kogunesid suured rahavarud ning toetusesaajatele tehti makse alles mitu kuud pärast seda, kui komisjon oli kulud heaks kiitnud, või ei olnud kulusid auditi toimumise ajaks veel hüvitatudki.

Üldiselt on liikmesriikide esitatud veamäärade komisjonipoolne kinnitamine kooskõlas auditeerimisasutuste esitatud tõenditega. Komisjonipoolse iga-aastaste kontrolliaruannete läbivaatamisega saab aga üksnes osaliselt käsitleda riiklike ametiasutuste poolse **vigade tegelikust väiksemana ja finantskorrektsioonide tegelikust suuremana esitamise riski**. Eelkõige puudutas see auditeerimisasutustepoolset riigiabi kontrollimist – peaaegu kolmandiku kontrollitud rakenduskavade puhul olid need kontrollid ebapiisavad.

Lisaks tehingute korrektsuse kontrollimisele hindas kontrollikoda seda, kas ja millisel määral on ERFi, ÜFi ja ESFi 2014. aasta lõpu seisuga lõpetatud projektid saavutanud neile toetuslepingutes seatud eesmärgid, ning kas need eesmärgid olid kooskõlas rakenduskava tasandil seatud eesmärkidega. Kontrollikoda leidis, et kolmveerand läbivaadatud projektidest saavutas oma eesmärgid täielikult või osaliselt. Vaid kolmel juhul ei saavutatud ühtegi projektile seatud eesmärki. Samuti leidis kontrollikoda projekte, mille eesmärgid ei vastanud eesmärkidele, mis olid seatud rakenduskava ja prioriteetse suuna raames, mille alusel neid rahastati.

Läbivaatamise käigus selgus ka, et tulemuslikkusel põhinev rahastamiskord on pigem erand kui reegel. Enamikul juhtudest ei kaasnenud toetuslepingutes seatud eesmärkide mittesaavutamise ELi kaasrahastamise vähendamist.

Mida me soovitame

Kontrollikoda esitab järgmised soovitused:

- komisjon peaks põhjalikult analüüsima programmitöö perioodide 2007–2013 ja 2014–2020 riiklike toetuskõlblikkuse eeskirju ning esitama saadud teabe põhjal liikmesriikidele suunised ebavajalikult keeruliste ja/või koormavate eeskirjade lihtsustamiseks ja vältimiseks;
- komisjon peaks tõhustama auditeerimisasutuste kontrollisüsteemi, tagades, et auditeerimisasutused kontrollivad nõuetekohaselt riigiabi- ja riigihanke-eeskirjade täitmist ning esitavad üksikasjalikku teavet põhitegevuse auditite kohta. Komisjon peaks igas liikmesriigis hindama sertifitseerimisasutuste esitatud finantskorrektsioone puudutava teabe usaldusväärsust;
- komisjon peaks esitama seadusandliku ettepaneku, et pikendada liikmesriikidega koostöös rakendatavate rahastamisvahendite toetuskõlblikkuse perioodi;
- liikmesriikide korraldus- ja vahendusasutused peaksid tõhustama jõupingutusi esmatasandi kontrollide parandamiseks. Lisaks peaks komisjon kutsuma auditeerimisasutusi üles osa neist kontrollidest süsteemide auditite kaudu uuesti tegema; ning
- liikmesriigid peaksid rohkem kasutama lihtsustatud kuluvõimalusi projektide puhul, mille maht ületab 50 000 eurot; ning tagama toetusesaajatele kulude hüvitamise 90 päeva jooksul pärast toetusesaaja korrektse väljamaksetaotluse esitamist.

Kas soovite lisateavet? Täielik teave kontrollikoja auditi kohta, mis käsitleb ELi majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse kulutusi, on esitatud ELi eelarvet kajastava 2014. aasta aastaaruande 6. peatükis.

Loodusvarad 57,5 miljardit eurot

Mida me auditeerisime

See kuluvaldkond hõlmab ühist põllumajanduspoliitikat (ÜPP), ühist kalanduspoliitikat ja keskkonnameetmeid:

- ÜPP eesmärk on suurendada põllumajandustoodangut, et tagada põllumajandusega tegelevale rahvastiku osale õiglane elatustase, stabiliseerida turge, tagada tarnete olemasolu ja tarnete jõudmine tarbijateni mõistlike hindadega. ÜPP rakendamiseks kasutatakse kahte fondi: **Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF)** rahastatakse täies mahus ELi otsetoetusi ja turumeetmeid ning **Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD)** kaasrahastatakse koos liikmesriikidega maaelu arengukavasid. ÜPP eelarvet täidetakse koostöös liikmesriikidega. Nimetatud kulutusi tehakse ca 80 makseasutuse kaudu, kes vastutavad toetusetaoluste toetuskõlblikkuse kontrollimise ja toetusesaajatele maksete tegemise eest;
- ühisel kalanduspoliitikal on ÜPPga sarnased eesmärgid ja seda rakendatakse peamiselt **Euroopa Kalandusfondi (EKF)** kaudu. Fondi rakendamine toimub komisjoni ja liikmesriikide koostöös;
- ELi keskkonnapoliitika eesmärk on aidata kaasa keskkonna ja inimeste elukvaliteedi säilitamisele ja parandamisele ning loodusvarade mõistlikule kasutamisele. Keskkonnakulutusi haldab komisjon otse. Siin on kõige tähtsam **keskkonnaprogramm LIFE**. Programmist kaasrahastatakse projekte, mis on seotud looduse ja loodusliku mitmekesisuse, keskkonnapoliitika ja keskkonnavalase juhtimise ning info ja kommunikatsiooniga.

Mida me leidsime

Kas kulud olid olulisel määral vigadest mõjutatud?

Põllumajandus – turg ja otsetoetused

Jah

Maaelu areng, keskkond, kliimameetmed ja kalandus

Jah

Hinnanguline veamäär¹:

Loodusvarad kokku:

3,6% (2013. aastal 4,4%)

Põllumajandus – turg ja otsetoetused

2,9% (2013. aastal 3,6%)

Maaelu areng, keskkond, kliimameetmed ja kalandus

6,2% (2013. aastal 7,0%)

Sellest:

¹ Vastab 2013. aasta hinnangulistele veamääradele, et peegeldada uue mitmeaastase finantsraamistiku rubriike.

EAGFi ja loodusvarade valdkonna teiste kuluvaldkondade vigade iseloom ja jaotus erinevad üksteisest märkimisväärselt.

Põllumajandus – turg ja otsetoetused (EAGF)

Paljud kontrollikoja audititega avastatud vead tulenevad toetusesaajate ebatäpsetest või toetuskõlbmatutest toetusetaotlustest; kõige sagedamini esineb maa enamdeklareerimist ja toetuskõlbmatu maa deklareerimist (vt näited). Maatükkide identifitseerimise süsteemi (LPIS) andmebaasides sisalduv usaldusväärne ja ajakohastatud teave võib selliste vigade arvu vähendada.

Näited tegelikust suuremana esitatud või toetuskõlbmatutest taotlustest

Püsi- ja värske loomade eest makstud toetus

Tšehhi Vabariigis, Prantsusmaal, Kreekas, Poolas, Slovakkias ja Hispaanias maksti toetust püsi- ja värske loomade eest deklareeritud maatükkide eest, kuigi tegelikkuses olid need kohati osaliselt või täielikult kaetud toetuskõlbmatu taimestikuga (tihe võsa, puhmastik, mets ja kivid).

Põllumaa eest makstud toetus

Tšehhi Vabariigis, Taanis, Soomes, Prantsusmaal, Saksamaal, Itaalias, Poolas, Slovakkias, Hispaanias ja Ühendkuningriigis leidis kontrollikoda juhtumeid, kus toetusesaajatest põllumajandustootjad deklareerisid põllumaana maad, mis seda tegelikult ei olnud. Hispaanias maksti toetust maatüki eest, mille eest taotleti toetust põllumaana ja mis oli sellisena ka LPIS-is registreeritud; tegelikkuses oli tegemist motokrossirajaga.

Lõplike toetusesaajate tehtud mitme kvantifitseeritava vea puhul oli riiklikel ametiasutustel küllalt teavet, et ära hoida või tuvastada ja parandada vead enne kulude komisjonile deklareerimist. Kui kogu teavet oleks kasutatud vigade parandamiseks, oleks hinnanguline veamäär olnud 0,6 protsendipunkti väiksem. Lisaks leidis kontrollikoda mitu juhtumit, kus vea tegijaks oli riiklik ametiasutus. Selliste vigade osakaal hinnangulises veamääras oli 0,7 protsendipunkti.

EAGFi otsetoetuste ja EAFRD pindalapõhiste toetuste saajatel on õiguslik kohustus täita **nõuetele vastavuse tingimusi**. Need on seotud keskkonnakaitse, inimeste ja loomade tervishoiu ja taimetervise ning loomade heaoluga ning põllumajandusmaa heades põllumajandus- ja keskkonnatingimustes hoidmisega. Kui põllumajandustootjad tingimusi ei täida, vähendatakse neile makstavat toetussummat. Kontrollikoda leidis testimisel vigu 27% tehingutes, mis oleksid pidanud vastama nõuetele vastavuse tingimustele. Nõuetele vastavuse vigade osakaal hinnangulises veamääras oli 0,7 protsendipunkti.

Ühtne haldus- ja kontrollisüsteem (IACS) on EAGFi toetuste maksmise korrektsust tagav peamine juhtimis- ja kontrollisüsteem. 2014. aastal kontrollis kontrollikoda IACSi Horvaatias ja leidis üksnes väheolulisi puudusi, mis ei mõjuta süsteemi usaldusväärsust. Lisaks kontrollis kontrollikoda dokumentaalselt 14-st liikmesriikide süsteeme käsitlevast komisjoni vastavusauditist koosnevat valimit ja leidis, et komisjoni töö kvaliteet oli rahuldav. Samuti on võetud parandusmeetmeid varasematel aastatel osutatud IACSi puuduste kõrvaldamiseks. Parandusmeetmeid ei võetud aga alati õigeaegselt ja mitmel juhul on puudused püsima jäänud, ehkki vähemal määral.

Turumeetmete raames tehtavad maksed moodustavad ligikaudu 6% EAGFi mahust. Need moodustavad aga eba-proportsionaalselt suure osa fondi üldisest hinnangulisest veamäärast.

Kontrollikoda lõpetas ka **kindluse suurendamise menetluse** kontrollimise; menetlust kasutatakse vabatahtlikult kuues liikmesriigis ja piirkonnas. Neis liikmesriikides ja piirkondades esitab sõltumatu auditeerimisasutus arvamuse süsteemide nõuetekohase toimimise ning ELile deklareeritud kulude korrektsuse kohta. Kõigis liikmesriikides peale ühe muutsid kirjeldatud menetluse rakendamisel esinenud puudused esitatud veamäära ebausaldusväärseks.

Tulu- ja kuluvaldkondade täpsem ülevaade

Maaelu areng, keskkond, kliimameetmed ja kalandus

Vigu leiti kõigis 18-s auditeeritud liikmesriigis. Selle kuluvaldkonna vigade peamised põhjused olid toetusesaaja, tegevuse, projekti ja/või kulu toetuskõlbmatuse; või mittevastamine põllumajandusliku keskkonnatoetuse kohustustele, mille eesmärk on edendada selliste põllumajandusliku tootmise meetodite kasutamist, mis on ühitatavad keskkonna, maastiku ja loodusvarade kaitsega.

Näited toetuskõlblikkuse vigadest

Kontrollikoda tuvastas kolm arvatavalt tahtlikku toetuse saamise eesmärgil eeskirjadest kõrvalehoidmise juhtu. Need edastati Euroopa Pettustevastasele Ametile analüüsiks ja võimalikuks juurdluseks. Konfidentsiaalsusnõuete tõttu ei saa juhtumite üksikasju avalikustada, ent vigade üldist olemust kirjeldavad hästi järgmised näited:

- toimivad ettevõtted, mis ei saaks oma nime all taotledes toetust, asutasid uued üksused, et formaalselt vastata toetuskõlblikkuse ja valikukriteeriumidele;
- inimeste rühmad asutasid toetuse saamise eesmärgil mitu äriühingut eesmärgiga saada toetust summas, mis ületab investeerimismeetme tingimustega ette nähtud ülempiiri. Ehkki toetusesaajad kinnitasid, et äriühingud tegutsevad iseseisvalt, ei olnud see tegelikkuses nii.

Näited põllumajandusliku keskkonnatoetuse nõuete mittetäitmisest

Kontrollikoda leidis kuus sellist juhtumit Saksamaal, Itaalias ja Ühendkuningriigis. Näiteks üks Ühendkuningriigi toetusesaaja ei täitnud kohustust heinamaa igal aastal enne 15. maid kariloomadele sulgeda.

Mõne lõplike toetusesaajate tehtud kvantifitseeritava vea puhul oli riiklikel ametiasutustel küllalt teavet, et ära hoida või tuvastada ja parandada vead enne kulude komisjonile deklareerimist. Kui kogu teavet oleks kasutatud vigade parandamiseks, oleks kuluvaldkonna hinnanguline veamäär olnud 3,3 protsendipunkti väiksem. Lisaks leidis kontrollikoda mõned juhtumid, kus vea tegijaks oli riiklik ametiasutus. Selliste vigade osakaal hinnangulises veamääras oli 0,6 protsendipunkti.

Kontrollikoda tuvastas olulisi puudusi kontrollitud 12-st liikmesriikide süsteemist üheksas. Kontrollikoda leidis, et kohapeal kontrollitud viie makseasutuse süsteemides leitud puudused olid väga sarnased eelmistel aastatel leitud ja välja toodud puudustele.

2014. aastal kontrollis kontrollikoda katseprojekti korras ka mõningaid **tulemuslikkusega seotud küsimusi**; maaelu arengu lõpetatud projektide puhul leiti, et 93% kontrollitud projektide puhul oli investeering tehtud plaanipäraselt. Kontrollikoja hinnangul jättis siiski soovida meetmete suunamise ja projektide valiku põhjalikkus. Lisaks täheldati, et kulude mõistlikkus oli ebapiisavalt tõendatud.

Kalanduse valdkonnas hindas kontrollikoda auditeerimisasutuse kontrollide mõjusust Itaalias ja leidis, et tehingute ja süsteemide auditite metoodika oli mõjus, kuid puudusi tuvastati auditiülesannete juhtimises ja dokumenteerimises ning toetuskõlblikkuse kriteeriumide kontrollimises.

Mida me soovitame

Kontrollikoda esitab järgmised soovitused:

- EAGFi puhul peaksid liikmesriigid tegema täiendavaid jõupingutusi, et LPIS andmebaasid sisaldaksid usaldusväärset ja ajakohastatud teavet, ning kasutama kogu olemasolevat teavet, et vältida maksete tegemist toetuskõlbmatu maa eest;
- maaelu arengu puhul peaks komisjon võtma asjakohaseid meetmeid, tagamaks, et liikmesriikide tegevuskavad sisaldavad parandusmeetmeid vigade kõige sagedasemate põhjuste käsitlemiseks; ning vaatama üle oma maaelu arengu vastavusauditite strateegia;
- nii EAGFi kui ka maaelu arengu puhul peaks komisjon tagama, et uut kindluse andmise menetlust (kohustuslik alates aastast 2015) rakendatakse korrektset ja et see annab usaldusväärset teavet;
- kalanduse valdkonnas peaks komisjon tagama, et liikmesriigid täidavad oma ülesandeid põhjalikumalt, eelkõige tehes nõutavaid kohapealseid kontrollid, rakendades kvaliteedikontrolli menetlusi ja parandades auditite dokumentatsiooni.

Kas soovite lisateavet? Täielik teave kontrollikoja auditi kohta, mis käsitleb ELi kulutusi loodusvarade valdkonnas, on esitatud ELi eelarvet kajastava 2014. aasta aastaaruande 7. peatükis.

Tulu- ja kuluvaldkondade täpsem ülevaade

Globaalne Euroopa
7,4 miljardit eurot

Mida me auditeerisime

See kuluvaldkond hõlmab järgnevaid kulutusi: välispoliitika, toetus ELi kandidaatriikidele ja potentsiaalsetele kandidaatriikidele ning arenguabi ja humanitaarabi arengu- ja naaberriikidele (välja arvatud Euroopa Arengufondid).

Kulutusi tehakse mitmesuguste koostöövahendite ja abi andmise viiside kaudu enam kui 150 riigis. Kulutusi haldavad komisjoni peadirektoraadid otse, tehes seda kas Brüsselis asuvast peakorterist või abisaajariikides paiknevatest ELi delegatsioonidest, või ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega.

Mida me leidsime

Kas kulud olid olulisel määral vigadest mõjutatud?

Jah

Hinnanguline veamäär:¹

2,7% (2013. aastal 2,1%)

¹ Vastab 2013. aasta hinnangulistele veamääradele, et peegeldada uue mitmeaastase finantsraamistiku rubriike.

Enamik kontrollikoja leitud vigadest puudutab **rahastamiskõlbmatuid kulusid** lõpliku toetusesaaja tasandil – eelkõige rahastamiskõlblikkuse perioodi väliselt tehtud kulusid, kuludena deklareeritud rahastamiskõlbmatuid makse, päritolumaa reegli rikkumist ja ekslikult otseste kuludena kajastatud kaudseid kulusid. Kontrollikoda leidis ka juhtumeid, kus toetusesaajad ei esitanud kulusid tõendavaid dokumente, ei järginud riigihanke-eeskirju või tegid arvutusvigu.

Kontrollikoja leitud muud vead puudutasid toetusesaajale osutamata teenuste, tegemata tööde või tarnimata kaupade eest tehtud maksete komisjonipoolset heakskiitmist ja tasaarvestamist.

Näide: kandmata kulud

Komisjon sõlmis ühe Kariibi mere piirkonnas asuva pangaga 6,5 miljoni euro suuruse rahalise toetuse lepingu, et luua ringleva iseloomuga rahastamisvahend suhkruroo taasistutamiseks Belizes. 2014. aastal kiitis komisjon heaks 2,3 miljoni euro ulatuses kulusid, millest 740 000 eurot oli ette nähtud põllumajandustootjate laenulepinguteks, mille rahastamisasutus oli allkirjastanud, kuid mitte veel välja maksnud. Kogu summa kantud kuludena heakskiitmisega tasaarvestas komisjon ebakorrektselt liiga suures summas eelrahastamist.

Märkimisväärset osa kuluvaldkonna „Gloaalne Euroopa” kulutusi haldava komisjoni peadirektoraadi EuropeAid tehingute testimine näitas, et kohati **ei suudetud vigu avastada**. Toetusesaajate poolt nimetatud audiitorite tehtud eelkontrollides esinenud puuduste tõttu hüvitas komisjon rahastamiskõlbmatuid kulusid.

Mida me soovitame

Kontrollikoda soovitab komisjonil:

- kehtestada ja rakendada sisekontrollimenetlused, mis tagavad, et eelrahastamist tasaarvestatakse tegelikult kantud kulude põhjal;
- tõhustada toetuslepingute eelkontrolle, võttes kohapealsete külastuste puhul kasutusele riskipõhise planeerimise ja süstemaatilise järelkontrolli.

Kas soovite lisateavet? Täielik teave kontrollikoja auditi kohta, mis käsitleb ELi kulutusi valdkonnas „Gloaalne Euroopa”, on esitatud ELi eelarvet kajastava 2014. aasta aastaaruande 8. peatükis.

Haldus

8,8 miljardit eurot

Mida me auditeerisime

Halduskulud hõlmavad järgnevate ELi institutsioonide ja muude organite kulutusi: Euroopa Komisjon, Euroopa Parlament, Euroopa välisteenistus, Euroopa Ülemkogu ja Euroopa Liidu Nõukogu, Euroopa Kohus, Euroopa Kontrollikoda, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, Regioonide Komitee, Euroopa Ombudsman ja Euroopa Andmekaitseinspektor. Kulud hõlmavad ka Euroopa koolidele tehtavaid makseid.

Personalikulud (palgad, toetused ja pensionid) moodustavad ligikaudu 60% kõigist halduskuludest: ülejäänud osa koosneb hoonete, seadmete, energia, side ja infotehnoloogiaga seotud kuludest.

Euroopa Liidu ameteid ja teisi detsentraliseeritud organeid käsitlevate kontrollikoja auditite tulemused esitatakse koos tulemuste kokkuvõttega eraldi avaldatavates iga-aastastes eriaruannetes.

Mida me leidsime

Kas kulud olid olulisel määral vigadest mõjutatud?

Ei

Hinnanguline veamäär:¹

0,5% (2013. aastal 1,1%)

¹ Vastab 2013. aasta hinnangulistele veamääradele, et peegeldada uue mitmeaastase finantsraamistiku rubriike.

Kontrollisüsteemide uurimisel ei leitud kokkuvõttes märkimisväärseid puudusi. Kontrollikoda leidis siiski, et teatud institutsioonides ja organites on veel parandamist vajavaid valdkondi. Neid käsitletakse allpool toodud soovitustes.

Mida me soovitame

Kontrollikoda esitab järgmised soovitused:

- parlament peaks tugevdama kontrolli Euroopa poliitiliste erakondade poolt oma sidusorganisatsioonidele hüvitatud kulude ning mõningate erakondade korraldatud hankemenetluste üle;
- Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee peaks parandama oma hankemenetlusi; ning
- institutsioonid ja organid peaksid parandama peretoetuste arvutamiseks kasutatavates süsteemides salvestatud andmete ajakohastamist.

Kas soovite lisateavet? Täielik teave kontrollikoja auditi kohta, mis käsitleb ELi halduskulusid, on esitatud ELi eelarvet kajastava 2014. aasta aastaaruande 9. peatükis.

Euroopa Arengufondid (EAFid)

3,1 miljardit eurot

Mida me auditeerisime

Euroopa Arengufondide (EAFid) kaudu osutatakse ELi arengukoostöö abi Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (AKV) riikidele ning ülemeremaadele ja -territooriumidele (ÜMT). EAFide kulutused ja koostöövahendid on suunatud vaesuse vähendamisele ja lõplikule likvideerimisele; lisaks edendatakse säästvat arengut ja AKV riikide ning ÜMTde integreerimist maailmamajandusse.

EAFid rahastavad liikmesriigid. Neid haldab Euroopa Komisjon väljaspool ELi üldeelarve raamistikku, ja teatud liiki abi andmisel Euroopa Investeeringuspank. Iga EAFi tegevust reguleerib tema enda finantsmäärus. EAFidest rahastatavat välisabi rakendatakse suure riskiga keskkonnas, mis tuleneb peamiselt tegevuse geograafilisest hajutatusest ning partnerriikide institutsioonide ja haldussuutlikkuse nõrkusest.

Mida me leidsime

EAFide raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsus:

EAFide 2014. aasta raamatupidamise aastaaruanne annab õiglase pildi EAFide finantsolukorrast, nende majandustulemustest ja rahavoogudest ning netovara muutustest.

Kas EAFide tulud olid olulisel määral vigadest mõjutatud?

Ei

Kas EAFide maksed olid olulisel määral vigadest mõjutatud?

Jah

Hinnanguline veamäär:

3,8% (2013. aastal 3,4%)

Nagu eelnevatel aastatel, osutab kontrollikoja tuvastatud vigade sagedus, sh vead, mis esinevad mõningates välis-auditi ja kulude kontrolli läbinud lõplikes väljamaksetaotlustes, eelkontrolli puudulikkusele. **Hanke-eeskirjade rikkumise** (vt näide) ja **kulude põhjendamiseks vajalike tõendavate dokumentide puudumisega** seotud vead moodustavad hinnangulisest veamäärast pea kaks kolmandikku.

Näide: toetusesaajapoolne hanke-eeskirjade rikkumine

Kontrollikoda vaatas läbi ühe AKV riikide vahelise põllumajandusalase koostöö eest vastutava organisatsiooni läbi viidud IT-teenuste hankemenetluse. Audit näitas, et toetusesaaja ei kasutanud toetuslepingus nõutud hankemenetlust, mis eeldas rahvusvahelise hanketeate avaldamist. Toetusesaaja saatis kutsed vaid enda asukohariigis asuvale kolmele valitud ettevõttele; selline samm piiras konkurentsi.

Peaegu kõiki EAFide kulutusi haldab komisjoni peadirektoraat EuropeAid. EuropeAid viib praegu ellu tegevuskava, mille eesmärk on peadirektoraadi süsteemides leitud puuduste kõrvaldamine. Nimetatud meetmete mõju süsteemide mõjususele on aga liiga vara hinnata, kuna osa neist on alles väljatöötamisel.

Mida me soovitame

Kontrollikoda soovib komisjonil:

- tugevdada kontrollimenetlusi, millega kontrollitakse eelarvastamise tasaarvestamist ning seda, kas partnerriigid kasutavad eelarvetoetuse kohalikku vääringsusse konverteerimisel õiget vahetuskurssi;
- parandada olemasolevat süsteemi, millega hinnatakse kontrollimehhanismide tõhusust ja kulutasuvust.

Auditi lähenemisviisi lühiülevaade

Kontrollikoja kinnitavas avalduses esitatud arvamused põhinevad objektiivsel auditi tõendusmaterjalil, mis on kogutud rahvusvaheliste auditistandarditele vastavate audititestide käigus. Allpool kirjeldatakse kontrollikoja tööd.

Raamatupidamise aastaaruande usaldusvärsus

Kas ELi raamatupidamise aastaaruannetes esitatakse täielik ja täpne teave?

ELi eelarve on keerukas. Komisjoni peadirektoraadid teevad igal aastal sadu tuhandeid arvestuskirjeid, mis sisaldavad teavet mitmest eri allikast (sealhulgas liikmesriikidest). Kontrollikoda kontrollib, kas arvestusprotsessid toimivad asjakohaselt ning kas nende abil saadavad arvestusandmed on täielikud, korrektselt kajastatud ja õigesti esitatud.

- Raamatupidamissüsteemi hindamine, tagamaks, et selle abil saab usaldusväärset teavet (täielik ja täpne).
- Peamiste raamatupidamisarvestuse protseduuride kontrollimine, mis peab kindlustama nende korraliku toimimise.
- Arvestusandmete analüütiline kontrollimine, tagamaks, et need esitatakse järjepidevalt ning on põhjendatud.
- Arvestuskirjete valimi otsene kontrollimine, tagamaks, et alustehing on toimunud ja täpselt kajastatud.
- Finantsaruannete kontrollimine, tagamaks, et need kajastavad õiglaselt finantsolukorda.

Tehingute korrektsus

Kas ELi raamatupidamise aastaaruannete aluseks olevad tulutehingud ja kuludena kajastatud¹ maksetehingud on kooskõlas neid käsitlevate eeskirjadega?

ELi eelarve hõlmab miljoneid makseid toetusesaajatele nii ELis kui ka mujal maailmas. Suuremat osa neist kulutustest haldavad liikmesriigid. Vajaliku tõendusmaterjali kogumiseks testib kontrollikoda tulusid ja kuludena kajastatud makseid otse ning hindab süsteeme, mille alusel neid hallatakse ja kontrollitakse.

- ELi eelarve valdkondadest moodustatakse statistiliste meetodite abil tehingute valimid, mis võimaldavad kontrollikoja audiitoritel tehinguid üksikasjalikult testida.
- Tehingute valimit auditeeritakse põhjalikult, tavaliselt lõpliku toetusesaaja juures (kelleks on nt põllumajandustootja, teadusasutus, riigihanke alusel töid või teenuseid pakkuv ettevõtte), et saada otseseid tõendeid selle kohta, et alustehing on aset leidnud, asjakohaselt kajastatud ning kooskõlas eeskirjadega, mille alusel need maksed on tehtud.
- Vigu analüüsitakse ning need liigitatakse kas kvantifitseeritavateks või mittekvantifitseeritavateks.
- Vigade mõju arvutatakse kvantifitseeritavate vigade ekstrapoleerimise abil ja esitatakse hinnangulise veamäärana.
- Kontrollikoja arvamuse esitamiseks võrreldakse hinnangulist veamäärat 2% suuruse olulisuse piirmääraga.
- Hinnatakse tulude süsteeme, et määrata kindlaks nende mõjususe süsteemide abil hallatavate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse tagamisel.
- Arvesse võetakse ka muu asjakohane teave, nagu aasta tegevusaruanded ja teiste välisaudiitorite aruanded.
- Faktide õigsuse tagamiseks arutatakse kõik leiud läbi nii liikmesriikide ametiasutuste kui ka komisjoniga.
- Kontrollikoda võtab vastu arvamusi, tuginedes audititööle ja selle tulemustele.

¹ Kuludena kajastatud maksed: vahemaksed, lõppmaksed ja eelrahastamise tasaarvestamine.

Euroopa Kontrollikoda ja tema töö

Euroopa Kontrollikoda on Euroopa Liidu sõltumatu auditiinstitutsioon. Kontrollikoda asub Luxembourgis ning seal töötab umbes 900 auditi- ja tugiteenuste ala töötajat kõikidest ELi liikmesriikidest. Alates kontrollikoja loomisest 1977. aastal on institutsioon keskendunud ELi finantsjuhtimise olulisusele ning andnud oma panuse selle parandamiseks.

Kontrollikoja auditaruanded ja arvamused on oluline osa ELi aruandlusahelast. Kontrollikoja väljundeid kasutatakse selleks, et kontrollida (eelkõige iga-aastase eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse raames) ELi eelarve haldamise eest vastutajaid. Vastutajaks on peamiselt komisjon, kuid ka teised ELi institutsioonid ja asutused. Koostöös liikmesriikidega täidetava eelarve puhul on tähtis osa ka liikmesriikidel.

Kontrollikoja peamised ülesanded on:

- finants- ja vastavusauditid, peamiselt kinnitava avalduse kujul;
- tulemusauditid, mille teemad on valitud nii, et nad maksimeeriksid kontrollikoja töö mõju; ja
- arvamused eelarve täitmisega seotud määruste ning muude oluliste teemade kohta.

Kontrollikoda haldab oma ressursse viisil, mis tagab asjakohase tasakaalu eri tegevuste vahel, aidates saavutada selgeid tulemusi ja ELi eelarve eri valdkondade põhjalikku käsitlemist.

Kontrollikoja väljundid

Kontrollikoda avaldab:

- o **aastaruandeid** ELi üldeelarve ja Euroopa Arengufondide kohta. Aastaruanded koosnevad peamiselt kinnitava avalduse aluseks olevatest arvamustest ja tulemustest ning need avaldatakse igal aastal novembris;
- o **iga-aastaseid eriaruandeid**, milles esitatakse kontrollikoja finantsauditite arvamused kõigi ELi asutuste ja organite kohta. 2014. aastal avaldati neid 51;
- o **eriaruandeid** valitud audititeemadel (ilmuvad kogu aasta vältel). Tegemist on peamiselt tulemusaudititega. 2014. aastal avaldati neid 24;
- o **arvamusi**, mida Euroopa Parlament ja nõukogu kasutavad olulise finantsjuhtimisalase mõjuga ELi õigusaktide ja muude otsuste heakskiitmisel. 2014. aastal avaldati neid 14;
- o valitud ELi poliitikavaldkondi käsitlevaid **ülevaatearuandeid**, milles analüüsitakse üldisemaid probleeme ja pikaajalisi suundumusi. 2014. aastal avaldati neid kaks;
- o **aasta tegevusaruande**, mis annab ülevaate kontrollikoja tegevusest aasta jooksul.

Kontrollikoda aitab kaasa ELi finantsjuhtimisalase teadlikkuse tõstmisele ning finantsjuhtimise läbipaistvuse suurendamisele, andes kindlust juhtimise olukorra kohta ning esitades soovitusi edasisteks parandusteks. Kontrollikoda teeb oma tööd Euroopa Liidu kodanike huvides.

KUST SAAB ELi VÄLJAANDEID?

Tasuta väljaanded:

- üksikeksemplarid:
EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>);
- rohkem eksemplare ning plakatid ja kaardid:
Euroopa Liidu esindustest (http://ec.europa.eu/represent_et.htm),
delegatsioonidest väljaspool ELi (http://eeas.europa.eu/delegations/index_et.htm),
kasutades Europe Direct'i teenistust (http://europa.eu/europedirect/index_et.htm)
või helistades infotelefonile 00 800 6 7 8 9 10 11 (kõikjalt EList helistades tasuta) (*).

(* Antav teave on tasuta nagu ka enamik kõnesid (v.a mõne operaatori, hotelli ja telefonikabiini puhul).

Tasulised väljaanded:

- EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>).

ELi audiitori 2014. aasta aastaruannete selgitav kokkuvõte

Euroopa Kontrollikoda on Euroopa Liidu sõltumatu audiitoinstituutsioon ning ELi rahaliste vahendite kaitsja. Käesolevas dokumendis esitatakse kokkuvõte kontrollikoja poolt 2014. aasta ELi eelarve täitmise ja Euroopa Arengufondide kohta koostatud aastaruannete peamistest leidudest ja järeldustest. Kokkuvõte hõlmab raamatupidamise aastaruannete usaldusväärsust, tulude ja kulude korrektsust ning eelarve kasutamise tulemuslikkust. Aruannete täistekstid on kättesaadavad veebisaidil <http://eca.europa.eu> ja Euroopa Liidu Teatajas.

EUROOPA
KONTROLLIKODA

Väljaannete talitus